

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

POLICEJNÍ KYNOLOGIE A JEJÍ PŘÍNOS PRO SPOLEČNOST

Bakalářská práce

Autor: Daniel Černý

Studijní program: TV/OCHO

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Vrba

Olomouc 2024

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Daniel Černý

Název práce: Policejní kynologie a její přínos pro společnost

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Vrba

Pracoviště: Katedra aplikovaných pohybových aktivit

Rok obhajoby: 2024

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zabývá kynologií a jejím přínosem pro společnost, zejména v kontextu policejní činnosti. Práce zahrnuje základní pojmy kynologie u policie, původ a domestikaci psa a věnuje se policejní kynologii včetně její definice, charakteristik a srovnání s moderními technologiemi. Historická část mapuje vývoj kynologie a specificky policejní kynologie v ČR, současný stav, chovné stanice a výcviková střediska Policie ČR. Práce také popisuje nejčastěji využívaná plemena služebních psů u Policie ČR, jako jsou německý ovčák, boxer, knírač velký a rotvajler, a rozebírá výběr a výcvik služebních psů. Cílem práce je ukázat význam a přínos kynologie pro společnost, přičemž zdůrazňuje, že dobře vycvičení služební psi jsou klíčovým nástrojem pro zajištění bezpečnosti a pořádku.

Klíčová slova:

Pes, policie, služební kynologie, psovod, policejní kynologie, výcvik psa

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Daniel Černý
Title: Police cynology and its contribution to society

Supervisor: Mgr. Jiří Vrba
Department: Department of Sport
Year: 2024

Abstract:

This bachelor's thesis focuses on cynology and its contribution to society, particularly in the context of police work. The thesis covers basic concepts of police cynology, the origin and domestication of dogs, and delves into police cynology, including its definition, characteristics, and comparison with modern technologies. The historical section maps the development of cynology and specifically police cynology in the Czech Republic, including the current state, police breeding stations, and training centers. The thesis also describes the most commonly used breeds of police service dogs in the Czech Republic, such as the German Shepherd, Boxer, Giant Schnauzer, and Rottweiler, and discusses the selection and training of service dogs. The aim of the thesis is to demonstrate the importance and benefits of cynology for society, emphasizing that well-trained service dogs are a key tool for ensuring safety and order.

Keywords:

Dog, police, service cynology, dog handler, police cynology, dog training

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracoval samostatně pod vedením Mgr. Jiřího Vrby, uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne [Zadejte datum]

.....

Chtěl bych poděkovat panu Mgr. Jiřímu Vrbovi za odborné vedení, cenné rady a ochotu při zhotovení bakalářské práce. Rád bych také poděkoval všem respondentům, kteří si našli čas na vyplnění dotazníku, který byl součástí mé bakalářské práce.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	9
2 Přehled poznatků	10
2.1 Základní pojmy.....	10
2.2 Původ psa.....	11
2.2.1 Domestikace psa	11
2.3 Policejní kynologie.....	12
2.3.1 Definice policejní kynologie.....	13
2.3.2 Charakteristika policejní kynologie	13
2.3.3 Porovnání kynologie s moderními technologiemi.....	14
2.4 Historie kynologie	15
2.4.1 Historie policejní kynologie na území ČR	16
2.5 Současný stav policejní kynologie na území ČR.....	17
2.5.1 Chovné stanice policie ČR.....	17
2.5.2 Výcviková střediska policie ČR.....	18
2.6 Nejčastěji využívaná plemena psů u Policie	19
2.6.1 Německý ovčák.....	19
2.6.2 Boxer.....	20
2.6.3 Knírač velký.....	21
2.6.4 Rotvajler	22
2.7 Výběr psa pro služební činnost.....	24
2.8 Výchova a výcvik služebního psa	24
2.8.1 Metody výcviku služebního	28
3 Cíle.....	30
3.1 Hlavní cíl.....	30
3.2 Dílčí cíle.....	30
4 Metodika	31
4.1 Výzkumný soubor	31

4.2	Metody sběru dat	31
4.3	Zpracování dat	31
5	Výsledky	32
6	Diskuse	49
7	Závěry	50
8	Souhrn	51
9	Summary	52
10	Referenční seznam	53
11	Přílohy	55

1 ÚVOD

V dnešní době je bezpečnost a ochrana veřejného pořádku jedním z nejzákladnějších a nejžádanějších prvků každé moderní společnosti. V této snaze hledat efektivní prostředky a metody, které by napomohly zlepšení bezpečnosti a účinnosti práce policie, zaujímá policejní kynologie zvláštní místo. Policejní kynologie, jako odvětví, které využívá schopnosti a instinkty psů k detekci, sledování a ochraně, přináší do práce s policií nezastupitelný přínos.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu a hodnocení přínosu policejní kynologie pro společnost. V průběhu práce budu zkoumat historii policejní kynologie, metody výběru a výcviku policejních psů, různá plemena policejních psů a jejich role v práci s policií.

Cílem této práce je poskytnout ucelený pohled na problematiku policejní kynologie a ukázat, jakým způsobem tato disciplína přispívá k zajištění bezpečnosti občanů.

V kontextu neustále se měnících bezpečnostních hrozeb a výzev je pochopení role policejní kynologie klíčové pro posílení schopnosti policie reagovat na tyto výzvy. Doufám, že tato práce přispěje k širšímu povědomí o důležitosti policejní kynologie a podpoří další výzkum a rozvoj této oblasti pro dobro společnosti jako celku.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Základní pojmy

Nejdříve se zaměřím na vymezení některých pojmů týkajících se dané problematiky, tedy na pojmy, které se využívají v oblasti služebních psů u Policie ČR jako součást služební kynologie. Ty jsou definovány Pokynem policejního prezidenta ze dne 8. července 2014, kterým se upravuje činnost služební kynologie.

Kynologem je vedoucí oddělení služební kynologie krajského ředitelství policie, nebo vedoucí policista anebo policista koordinující výkon kynologické činnosti v útvaru policie s celostátní působností (čl. 2 PPP č. 145/2014).

Psovodem je policista nebo zaměstnanec policie (dále jen „zaměstnanec“), který má přiděleného služebního psa k plnění úkolů policie; pro účely provádění výcvikových akcí se psovodem dále rozumí osoba registrovaná jako účastník výcvikové akce, která při akci vede služebního psa a usměřuje jeho činnost (čl. 2 PPP č. 145/2014).

Služební kynologií je činnost spojená s držením, ošetřováním, chovem, výchovou, výcvikem a používáním služebních psů a výukou psovodů za účelem plnění úkolů policie (čl. 2 PPP č. 145/2014).

Služebním psem je pes nebo fena, kteří jsou v majetku policie včetně psů a fen, které policie využívá k plnění úkolů na základě smlouvy o výpůjčce. Díky svým vlastnostem a schopnostem slouží nejen k ochraně majetku, zdraví a životů, ale i k plnění speciálních úkolů jako je vyhledávání drog, výbušnin, zbraní apod. (čl. 2 PPP č. 145/2014).

Výcvikem je systematická a metodicky řízená činnost policisty nebo zaměstnance směřující k dosažení potřebného stupně vycvičenosti a výkonnosti služebních psů, která zaručuje jejich upotřebitelnost při výkonu služby; výcvik je prováděn v souladu s metodikou zpracovanou odborem služební kynologie a hipologie ředitelství (dále jen „odbor“) (čl. 2 PPP č. 145/2014).

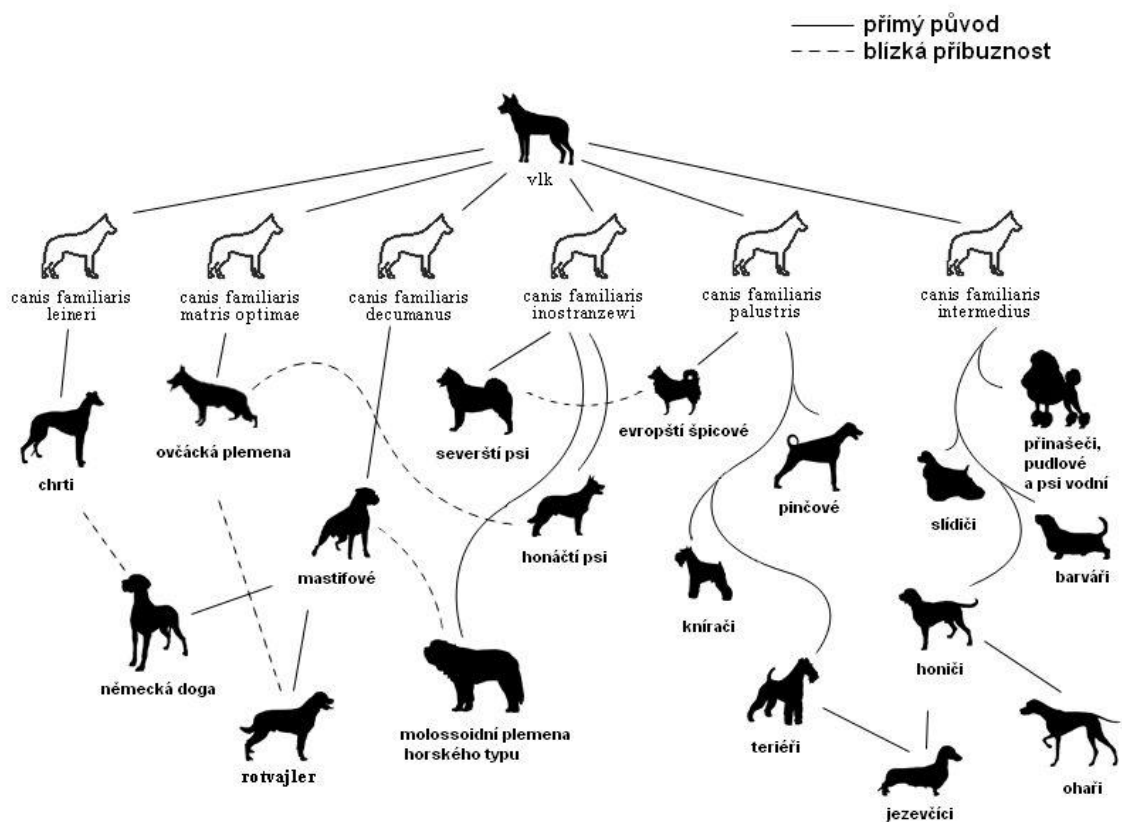
Výcvikovým střediskem je účelové zařízení odboru určené pro vzdělávání a výcvik policistů a zaměstnanců se služebními psy, jehož činnost je řízena a organizována odborem prostřednictvím vedoucího výcvikového střediska (čl. 2 PPP č. 145/2014).

2.2 Původ psa

Pes domácí, rodovým jménem *Canis lupus f. familiaris*, se řadí mezi největší domestikované šelmy. Jedná se o jedinou plně domestikovanou psovitou šelmu a zároveň o jedno z nejstarších plně domestikovaných zvířat vůbec. Předkem psa domácího je *Canis lupus*, v českém jazyce znám jako vlk obecný. (Caras, 1999)

Avšak v posledních letech minulého století byl zastáván názor, že dnešní psi jsou přímými potomky samostatného, v předhistorických dobách vyhynulého druhu psovitě šelmy, která byla pojmenována *Canis familiaris fossilis*. (Koller, 1953)

Obrázek 1 Vývoj psa domácího

zdroj: (Pes domácí, 2024)

2.2.1 Domestikace psa

Nejstarší důkazy o domestikaci psa pocházejí z doby před 10 tisíci lety před naším letopočtem. Tento proces probíhal v různých obdobích a na různých místech po celém světě. Některé údaje dokonce naznačují, že k domestikaci docházelo už před 40 tisíci lety. Přesné místo, kde se to poprvé stalo, není známo, ale domníváme se, že k tomu docházelo na různých částech planety, zejména v dnešní Severní Americe a Turecku. Vzhledem k tomu, že psi mají různé

velikosti, tělesné stavby a zbarvení po celém světě, je pravděpodobné, že byli domestikováni v různých obdobích. (Caras, 1999)

Jedna z teorií naznačuje, že pes byl původně domestikován díky potřebě využít jeho schopností k ochraně a lovu. Mladí vlci se mohli přiblížit k lidským táborům kvůli potravinám, a ti nejkldnější a nejmenší jedinci byli tolerováni nebo dokonce krmeni. Tito jedinci si pak pravděpodobně postupně vytvářeli vztah s lidmi. V dobách, kdy přežití lidí záviselo na jejich schopnosti získávat potravu a ochraňovat se před nebezpečím, se pes stal nenahraditelným společníkem. Tato spolupráce byla pro obě strany výhodná, člověk poskytoval psovi obydlí a potravu, zatímco pes poskytoval své lovecké schopnosti a věrnost. Tento symbiotický vztah vedl k budování pevného pouta mezi člověkem a psem založeného na vzájemné oddanosti a respektu. Ačkoli se člověk naučil domestikovat i jiná zvířata, jako například kočky či koně, vztah mezi člověkem a psem zůstává jedinečný a nepřekonatelný. Proto se označuje jako pouto, které dává psům pověst nejlepších přátel lidí. (Miklósi et al., 2019)

Další teorie navrhuje, že domestikace psa mohla probíhat vlivem samotných vlků, kteří se adaptovali na lidský životní styl. To znamená, že vlci, kteří byli méně agresivní a ochotní přiblížit se k lidem, mohli mít větší šanci na přežití v blízkosti lidských osad. Postupem času by tito jedinci mohli vykazovat vlastnosti vhodné pro život s lidmi a tím se vyvinuli v dnešní domácí psy.

Ve skutečnosti je pravděpodobné, že k domestikaci psa došlo kombinací těchto faktorů a pravděpodobně i dalších, jako je vliv genetické selekce ze strany lidí a možná i náhodné přirozené mutace.

2.3 Policejní kynologie

Policie České republiky je podle Zákona č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii ČR, definována jako jednotný ozbrojený sbor, který slouží veřejnosti. Hlavními úkoly Policie ČR jsou ochrana bezpečnosti osob a majetku, udržování veřejného pořádku, plnění úkolů podle trestního řádu a dalších úkolů v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, které jí jsou svěřeny zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, jež jsou součástí právního řádu.

Činnost policejní kynologie upravuje především pokyn policejního prezidenta č. 145/2014, který rozděluje psi podle jejich výcviku a specializací do následujících kategorií:

- hlídková činnost (kategorie H)
- výjezdová činnost (kategorie V)
- činnost u zásahové jednotky (kategorie Z)

Dalším důležitým dokumentem, který upravuje činnost služební kynologie je pokyn ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR č. 45/2014.

Policisté mají při plnění svých úkolů určité zákonné pravomoci, mezi které patří i použití donucovacích prostředků a zbraní. Všechny donucovací prostředky jsou vyjmenovány v § 52 Zákona č. 273/2008 Sb., kde je pod písmenem e) uveden služební pes jako jeden z těchto prostředků. Obecné podmínky pro použití donucovacích prostředků jsou upraveny v § 53 Zákona č. 273/2008 Sb., který stanovuje, že: „Policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku, nebo k ochraně veřejného pořádku.“

2.3.1 Definice policejní kynologie

Policejní kynologie je obor, který se zabývá výběrem, výcvikem a využitím psů pro potřeby policie a dalších bezpečnostních složek. Hlavním cílem policejní kynologie je vytvořit tým složený z kvalitních a dobře vyškolených služebních psů a jejich vodičů. Tito psi jsou využíváni v různých disciplínách, jako je pátrání po stopách, detekce drog, výbušnin a zbraní, sledování, ochrana majetku a osob, a další úkoly spojené s udržováním veřejného pořádku a bezpečnosti. Policejní kynologie zahrnuje také péči o psy, jejich zdraví a všechny aspekty jejich práce a života ve službě.

2.3.2 Charakteristika policejní kynologie

Policejní kynologie je specializovaný obor zabývající se výběrem, výcvikem a využitím psů pro potřeby policie a dalších bezpečnostních složek. Policejní kynologie pokrývá mnoho disciplín a dovedností, které jsou nezbytné pro účinné využití služebních psů při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti. Mezi hlavní charakteristiky policejní kynologie patří:

- **Výběr psů:** Policejní kynologové vybírají psy s vhodnými temperamenty, genetickými predispozicemi a fyzickou kondicí pro specifické úkoly, jako je pátrání, sledování nebo detekce.
- **Výcvik:** Psi jsou systematicky vycvičováni, aby získali potřebné dovednosti a chování pro svou práci. To zahrnuje poslušnost, vyhledávání, detekci a ochranné schopnosti.
- **Specializace:** Existuje mnoho specializací v policejní kynologii, jako je například detekce drog, výbušnin, zbraní, pátrání po stopách, sledování podezřelých osob, ochrana majetku a osob

- **Spolupráce s kynologem:** Služební psi jsou spojováni s kynology, kteří mají specializované znalosti a dovednosti v oblasti výcviku a práce se psy.
- **Péče o psy:** Policejní kynologie zahrnuje také péči o psovody a jejich psy mimo pracovní dobu, zajišťování dostatečného cvičení, výživy a zdravotní péče.
- **Inovace a výzkum:** Obor se neustále vyvíjí, a tak se v něm neustále objevují nové techniky výcviku, využití moderních technologií a poznatky z chování zvířat.
- **Etické otázky:** Policejní kynologie se zabývá také etickými otázkami spojenými s používáním psů ve službě, včetně otázek dobrého zacházení se psy a zajištění jejich pohody.

Celkově lze říci, že policejní kynologie je klíčovou součástí práce policie a dalších bezpečnostních složek, která přispívá k efektivitě a úspěšnosti provádění jejich úkolů a zajišťování bezpečnosti ve společnosti.

2.3.3 Porovnání kynologie s moderními technologiemi

Porovnání kynologie s moderními prostředky může nést hned několik úhlů pohledu, protože obě z těchto možností mají své výhody a nevýhody a závisí na konkrétním úkolu nebo situaci, kterou je potřeba řešit. Zde jsou některé možné body pro porovnání:

- **Flexibilita a adaptabilita:** Psi mají schopnost se přizpůsobit různým situacím a prostředím, což je často obtížné dosáhnout s technologií. Pokud se například pátrá po ztracené osobě v odlehlém terénu, pes může být schopen najít stopu, zatímco technologické prostředky mohou mít omezenou účinnost v nepřístupném terénu.
- **Citlivost a specifické detekce:** Psi mají vynikající smysly, jako je čich a sluch, které umožňují detekci věcí, jako jsou drogy, výbušniny nebo člověk v troskách. Moderní technologie může být také účinná, ale může být nákladná a méně citlivá než pes.
- **Náklady a údržba:** Technologie často vyžaduje vysoké investice do vývoje, nákupu a údržby, zatímco chov a výcvik psů může být také nákladný, ale může nabídnout dlouhodobou hodnotu za nižších nákladů.
- **Riziko chyb:** Technologie může být náchylná k chybám nebo falešným pozitivům, zatímco pes se může spolehnout na své smysly a instinkty, což může snížit riziko chybných výsledků.
- **Rychlost a efektivita:** V některých situacích může technologie být rychlejší a efektivnější než pes, zejména pokud jde o analýzu dat nebo monitorování velkých

oblastí. Nicméně, psi mohou být také velmi rychlí a efektivní ve svých specializovaných úkolech.

- **Etické a právní záležitosti:** Při používání technologií jsou nutné jasně definované etické a právní normy, stejně jako při používání psů. Například s používáním moderních technologií (drony, kamery, apod.) vyvstává riziko narušení soukromí a s tím spojená otázka jeho ochrany. Tato zařízení už ze své podstaty vytváří při vyšetřování stopu ve formě záznamu (audio, video, foto). Kdežto při využití psa je riziko narušení soukromí z tohoto pohledu minimalizováno.

Lze tedy říci, že jak kynologie, tak moderní technologické prostředky mají svá místa a výhody v různých situacích a úkolech. V mnoha případech může být optimální řešení kombinace obou přístupů pro dosažení nejlepších výsledků.

2.4 Historie kynologie

Přesný okamžik prvního setkání mezi člověkem a psem nelze určit, protože není historicky zdokumentován. Nicméně, už ve starověku si lidé uvědomovali, jak cenným partnerem pes může být. Vzhledem k jeho vynikajícím smyslům začali psi plnit roli hlídačů, ochránců a věrných společníků. Tato zvířata byla neocenitelná při ochraně majetku a osob, stejně jako při lovu a poskytování společnosti. V průběhu času se tak vyvinul silný a vzájemně prospěšný vztah mezi lidmi a psy.

Spojení mezi člověkem a psem se interpretuje jako postupný proces, kdy pes začal blíže obývat lidská sídla, kde nacházel zbytky potravy a pomáhal lidem rozpoznat nebezpečí. Člověk si uvědomil přínos psích smyslů, zejména výborný čich a sluch, a začal psa využívat při lovu a ochraně. Pes se postaral o ochranu domovů a stád, což vedlo ke vzájemnému užitečnému vztahu. Důsledkem této spolupráce bylo hluboké pouto mezi člověkem a psem, které vzniklo díky psi oddanosti a schopnosti chránit své lidské druhy. (Rulc, 2010)

V minulosti se mnoho civilizací vyznačovalo vážením a úctou k psům, které někdy dokonce přirovnávaly k bohům. Kultury jako Peršané, Inkové, Indové nebo Egypťané vnímaly psy jako průvodce do posmrtné říše. Mnoho etnik vyjadřovalo svou úctu k psům různými formami uznání. Nicméně existovaly i společnosti, které považovaly psy za nečistá zvířata. Toto mohlo souviset s tím, že v těchto kulturách nebyla tradice lovu tak výrazná, a tudíž se nevyvinulo silné pouto mezi lidmi a psy. V dnešní době jsou psi využíváni jak v oblasti služební kynologie, tak v rámci sportovní kynologie. (Rulc, 2010)

Pokud se podíváme do dávné minulosti, význam psa byl nepopiratelný, ale jeho cesta k policejním službám byla poměrně zdlouhavá. V 19. století bylo vnímání psa zcela odlišné.

Příslušníkům policie a četnictva bylo tehdy zakázáno brát psy do služby, jak to výslovně stanovovala služební instrukce pro rakouské četnictvo. Předpokládalo se, že pes doprovázející četníka by mohl vzbudit posměch u veřejnosti a tím snížit respekt, který četnictvo mělo. Navíc panovaly obavy, že by pes mohl bezdůvodně zaútočit na kolemjdoucí. (Právní prostor, 2022)

2.4.1 Historie policejní kynologie na území ČR

Počátky služební kynologie na území ČR zaznamenávají prameny již ve 14. století, kdy Rulc (2010) uvádí: „Že již Karel IV., římský císař a český král (1316-1378), měl na svém hradě Karlštejn velký psinec, ve kterém se mu místní lovčí staral o cílený chov loveckých psů. V průběhu 16.-19. století bylo naše území oblíbeným loveckým místem rakousko-uherské monarchie a tomu musela odpovídat také úroveň chovaných psů. Lovečtí psi z českých zemích byli v celé Evropě vysoce ceněni a měli tu nejlepší pověst.“

Vůbec nejstarším případem na území ČR, kdy byl pes použit v souboji se zločinem se označuje případ vraždy paní Anežky Hružové v roce 1899. Asi rok po této události se objevilo v Belgii označení „policejní pes“, které označovalo psy, jež byli chováni zejména pro účely policie. (Straus & Vavera a kol., 2012)

Nejvíce se na našem území kynologie rozvíjela ve 20. století, kdy bylo založeno roku 1903 státní výchovné a výcvikové středisko pro policejní psy Grünheide u Berlína, kde se psi cvičili zejména pro pachovou činnost. Nejvíce se kladl důraz na plemeno německého ovčáka, který se ukázal jako skvělý adept pro pachové práce skrze svůj velmi dobře vyvinutý čich. Mezi první zakladatele četnické kynologie u nás řadíme rytmistra Theodora Rottera, který byl velmi významnou tváří pro rozvoj kynologie na našem území. Zabýval se chovem psů a jejich výcvikem pro policejní účely, vzhledem k tomu, že tato činnost nebyla úplně běžná, tak si ji musel hravit sám. V roce 1908 se zúčastnil kurzu v Saarbückenu, který byl určený právě pro výcvik psů. Rok poté vznikl spolek pro policejní psy, který měl za úkol výcvik psů pro policii a četnictvo. Pak byla v roce 1909 v Praze zřízena specializovaná a účelová chovná stanice pro čistokrevné policejní psy pod názvem "PRAGA". (Rulc, 2014)

Právě díky již zmiňovanému Theodorovi Rotterovi byli zakoupeni první psi, kteří měli sloužit bezpečnostní službě c. k. četnictva. Psi se jmenovali Vlk a Vlčka, možná proto, že předchůdce psů byl právě vlk obecný. Ukázali se jako velkým přínosem a hned si zapsali na konto několik dohledaných pachatelů. (Rulc, 2010)

2.5 Současný stav policejní kynologie na území ČR

Na stránkách Policie ČR (2024) se uvádí: „V současné době je u PČR evidováno okolo 1023 psů. Z toho je pro potřeby PČR využíváno celkem asi 725 služebních psů s platnou atestací pro služební použití. U krajských ředitelství policie a útvarů s celostátní působností je v současné době zařazeno do výkonu služby přibližně 420 psů hlídkových a výjezdových, dále cca 305 psů specialistů. Psovodi se služebními psy jsou zařazeni na oddělení služební kynologie u všech krajských ředitelství policie, službě cizinecké policie, ochranné službě. Služební kynologie u krajských ředitelství jsou organizačně začleněna pod odbory pořádkové policie krajských ředitelství. Na oddělení služební kynologie jsou zařazeni psovodi specialisté, kteří provádějí na daném území výkon služby se služebními psy specialisty na detekci omamných a psychotropních látek, detekci výbušnin, detekci akcelerantů, detekci zbraní a jejich částí, detekci lidských ostatků, speciální pátrací práce po pohřešovaných osobách v terénu a se specialisty na metodu pachové identifikace a od 1. 1. 2009 i psovodi skupin základních kynologických činností, kteří s pátracími psy provádějí všechny potřebné činnosti dle požadavků útvarů počínaje prací na místě trestného činu a v jeho okolí, přes vyžádání na zákroky při signálech k ochraně objektů a narušení veřejného pořádku až k plánovanému výkonu služby a k preventivní činnosti v místech možnosti páčání trestných činů.“

2.5.1 Chovné stanice policie ČR

Chovné stanice policie ČR jsou specializovaná zařízení, která se zabývají chovem psů pro potřeby policie, záchranných složek a dalších bezpečnostních organizací. Tyto stanice mají za úkol vybírat psí jednotky, které se právě ve zmíněných organizacích využijí. Psi z chovných stanic policie ČR jsou pečlivě vybíráni a trénováni, aby splňovali přísné požadavky na výkon a spolehlivost ve službě.

Prackovice nad Labem

Historie Chovatelské stanice policejních psů v Prackovicích nad Labem sahá až do roku 1953, kdy zde byla založena první chovatelská stanice ústřední kriminální službou pro útvary SNB. Původně sloužila k odchovu různých plemen, včetně německých ovčáků, dobrmanů, biglů, bloodhoundů, labradorských retrívrů a dalších. I přes přerušování chovu služebních psů v roce 2011 byl tento program v roce 2018 obnoven.

V současnosti je Chovatelská stanice Prackovice nad Labem jedinou kynologickou stanicí v ČR, kterou provozuje Policie ČR. Zde se využívá kolem 20 chovných fen německého ovčáka a převážně 2 feny belgického ovčáka malinois. Ročně je odchováno přibližně 100 štěňat, která jsou pečlivě vybírána a selektována pro další chov. (Policie ČR, 2024)

2.5.2 Výcviková střediska policie ČR

Centrální součástí kynologického systému jsou jednotlivá výcviková zařízení, která hrají klíčovou roli při přípravě psovodů a jejich psů. Tyto střediska zajišťují jak základní, tak pokročilý výcvik. Výcvik je diferencován do dvou hlavních směrů: klasický výcvik pro hlídkové a pátrací psy a specializovaný výcvik určený pro detekci drog, výbušnin, střelných zbraní a dalších specifických úkolů. Policisté využívají psy především k ochraně, pátrání a pronásledování pachatelů, a také k hledání pohřešovaných osob. Policejní psi jsou trénováni zejména k detekci výbušnin a sledování stop, ale také k pořádkové činnosti což výrazně přispívá k udržení bezpečnosti a pořádku. (Tureček & kolektiv, 2008)

Výcvikové středisko služebních psů Býchory

Jedná se o nejstarší policejní výcvikové středisko. Od roku 1929 bylo zapojení psovoda se služebním psem začleněno do organizovaného systému četnických pátracích stanic. Toto opatření následovalo po začlenění Ústavu pro výcvik a chov služebních psů četnictva v Pyšelích k Ústřednímu četnickému pátracímu oddělení v Praze.

V roce 1952 bylo vytvořeno nové výcvikové středisko Veřejné bezpečnosti pro výcvik služebních psů v Býchorách, nacházející se v okrese Kolín. Tím bylo zrušeno původní výcvikové středisko v Pyšelích. Po šesti letech výstavby výcvikového střediska v Býchorách byl před vstupem do objektu umístěn památník připomínající věrnost psa člověku. Na něm byl vytesán nápis: „Na paměť věrných služeb psa ARCA, zastřeleného při poskytování pomoci svému vůdci v Kolerově dne 2. srpna 1931.“ Tento památník byl postaven díky iniciativě Sportovního klubu pro policejní a ušlechtilé psy v Praze a Spolku k ochraně zvířat v Československé republice, nicméně v minulosti byl odstraněn. (Policie ČR, 2024)

Výcvikové středisko služebních psů Dobrotice

Výcvikové středisko Dobrotice vzniklo v letech 1993-1994 přestavbou bývalé školní pohraniční roty. Nachází se ve Zlínském kraji, přibližně 5 km od města Holešov směrem na Bystřici pod Hostýnem. První kurzy psovodů se služebními psy zde byly zahájeny v září 1994. Středisko má celostátní působnost a disponuje kapacitou 80 kotců pro služební psy.

Hlavním zaměřením činnosti střediska je odborná příprava psovodů a výcvik služebních psů pro Policii ČR. Díky meziresortním dohodám se zde provádí také odborná příprava psovodů pro obecní (městské) policie a vězeňskou službu. Středisko rovněž připravuje psy pro různé všestranné a speciální úkoly. Po absolvování kurzu a splnění podmínek přezkoušení jsou psům uděleny atestace pro konkrétní kategorie.

Významnou součástí činnosti střediska je příprava psů pro metodu pachové identifikace osob. V roce 2022 zde bylo otevřeno moderní pracoviště pro tuto náročnou činnost, vybavené veškerým potřebným vybavením. (Policie ČR,2024)

Výcvikové středisko služebních psů Plzeň - Bílá Hora

Výcvikové středisko Plzeň - Bílá Hora bylo založeno koncem šedesátých let jako zařízení pro výcvik služebních psů ozbrojené ochrany železnic, později železniční policie. Nachází se v rekreační oblasti u boleveckých rybníků, na břehu řeky Berounky na okraji města Plzně. Během let prošlo několika úpravami a stavebními úpravami, dosahující své současné podoby.

Středisko disponuje jednopatrovou budovou s kapacitou 18 lůžek pro účastníky kurzů a je vybaveno veškerými potřebnými sociálními, kulturními a kancelářskými prostory. Součástí střediska je také cvičná kóje určená pro výcvik psů v metodě pachové identifikace. Zde se nachází sklad pachových konzerv, sterilizátor a veškeré vybavení nezbytné k tréninku těchto specializovaných jedinců.

V současné době středisko plní roli ve výchově a výcviku mladých psů, kteří jsou určeni k posílení potřebných útvarů Policie ČR. (Policie ČR,2024)

2.6 Nejčastěji využívaná plemena psů u Policie

Hartl (2022) definuje plemeno takto: „Jedná o skupinu psů, kteří mají společný původ, specifické, shodné a potomstvu předávané vlastnosti a exteriér.“

Plemena psů jsou rozdělena do různých skupin podle kritérií stanovených Mezinárodní kynologickou federací (FCI), která se zabývá standardy plemen psů a kynologií obecně. Psí plemena představují širokou škálu různorodosti ve velikosti, vzhledu, povaze a schopnostech. Každé plemeno má své specifické charakteristiky a historii, která odráží jeho původ a využití. Celkem existuje 11 skupin plemen, které reflektují tuto rozmanitost.

2.6.1 Německý ovčák

V minulém století byl německý ovčák relativně málo známé pastevní plemeno, které nebylo ještě ustálené a používalo se v různých částech Německa k pasení ovcí. Na severu a ve středním Německu se německý ovčák vyskytoval v nižší a robustnější podobě, zatímco v jižním Německu se častěji objevoval vyšší a štíhlejší typ. Křížením těchto dvou variant vznikl současný německý ovčák. (Najman & Novotný, 1969)

Jeho globální popularita začala stoupat, když byly odhaleny jeho výjimečné vlastnosti jako policejního a vojenského psa. Získal si oblibu díky své inteligenci, elegantnímu vzhledu, věrnosti a ostražitosti. Přezdívka "vlčák" vychází z jeho podobnosti s vlkem, ale geneticky není s vlkem přímo příbuzný. (Najman & Novotný, 1969)

I v ČR je německý ovčák mezi lidmi velmi oblíbený a patří k nejrozšířenějším plemenům. Způsob, jakým se chová a vychovává, je podobný jako v jeho domovské zemi. Je zaměřen především na výkon, který prokazuje nejen při zkouškách, ale i v každodenní práci, jako je stíhání zločinců, strážení hranic nebo doprovázení slepců. Jeho schopnost rychle se přizpůsobit díky inteligenci je klíčovým faktorem, který zajišťuje jeho úspěch v různých situacích. To je jedním z důvodů, proč není potřeba mít obavy o budoucnost německého ovčáka ani v dnešní době technologického pokroku. (Najman & Novotný, 1969)

Ke služební činnosti se však využívá zejména kvůli jeho povaze a charakterovým vlastnostem, kterými vyniká a jsou to vlastnosti jako pevnost nervů, pozornost, přímost, ostražitost, věrnost a nepodplatitelnost, jakož i odvaha, bojovnost a ostrost. (Najman & Novotný, 1969)

Obrázek 2 Německý ovčák

zdroj: (Chlupáči, 2024)

2.6.2 Boxer

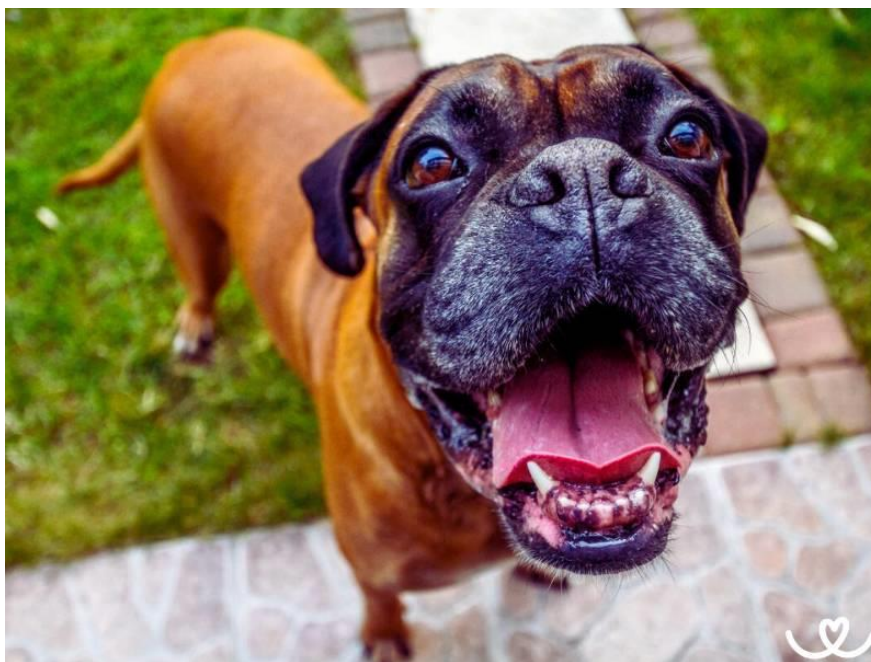
Dnešní boxer má kořeny v psech, kteří byli v minulosti využíváni k lovu medvědů, vlků a divokých prasat. Jejich podobu lze spatřit na historických rytinách. Tito psi byli robustní, dobře stavění, nebojácní a odolní vůči zraněním. Vyznačovali se těžkou hlavou a krátkým, avšak silným čenichem, což naznačovalo jejich sílu a schopnost výrazného skusu. Tyto vlastnosti se promítly

do dnešního vzhledu boxera, který si zachoval mnoho z těchto charakteristik. (Najman & Novotný, 1969)

Boxer je vskutku všestranný pes, který se může uplatnit v různých oblastech. Je to aktivní a energické plemeno, které potřebuje dostatek fyzické a duševní stimulace, aby bylo spokojené. Díky své vynikající inteligenci a ochotě pracovat s lidmi je využíván nejen jako rodinný společník, ale také jako služební pes v armádě, policii a jiných bezpečnostních složkách.

V armádě a policii má boxer široké využití. Jeho přítomnost sám o sobě často stačí k tomu, aby udržel klid mezi lidmi na hromadných akcích. Boxer je schopen provádět různé úkoly, jako je hlídání objektů, eskorta ohrožených osob, účast na vojenských konvojích a poskytování ochrany proti nepřátelským útokům. Jeho fyzická síla, odvaha a loajalita ho činí cenným aktivem pro jakoukoli situaci, která vyžaduje bezpečnost a ochranu. (Chlupáči, 2024)

Obrázek 3 Boxer

zdroj: (Chlupáči, 2024)

2.6.3 Knírač velký

Většina hrubosrstých psů má lovecký původ. Nejstarší plemena odvozují svůj původ od starých loveckých hrubosrstých psů, kteří byli rozšíření po celé Evropě. Je obtížné říci, zda byl tento lovecký pes také předkem dnešního knírače. Existuje však teorie, že knírač pochází od hrubosrstého obřího pinče, který byl dříve velmi rozšířen v okolí Mnichova. (Najman & Novotný, 1969)

Knírač velký, známý také jako německý knírač, je impozantní a silné plemeno psa, původem z Německa. Objevuje se v několika velikostech a barevných variantách, avšak k policejní práci je především určena největší varianta tohoto plemene.

Jedná se o velkého a majestátního psa s hrdým postojem a vyrovnanou povahou. Jejich robustní stavba a síla naznačují jejich schopnost excelovat v různých pracovních rolích. Zejména díky jejich tvrdé a silné srsti je toto plemeno odolné vůči vlivům počasí, které může být ne vždy příznivé, dokážou se tak vyvarovat s velkým horkem, ale i zimou.

Tito psi jsou inteligentní, loajální a oddaní svým majitelům, což z nich činí skvělého společníka pro aktivní životní styl. Jsou vysoce schopní a mohou být úspěšně vyškoleni pro různé úkoly, včetně práce u policie, sledování a vyhledávání nebo jako spolehliví strážci a ochránci domova. Zejména se však u policie využívají k odstraňování nebo vytváření překážek, ale také k zajišťování přístupových cest. Mají velmi dobré schopnosti k manipulaci s nebezpečnými materiály a jsou také velmi často využíváni při bojových operacích, ale i k řízení davů u probíhajících nepokojů či shromážděních. (Chlupáči, 2024)

Obrázek 4 *Knírač velký*

zdroj: (Chlupáči, 2024)

2.6.4 Rotvajler

Původně byl rotvajler (Rottweiler) pastevní pes. Pomáhal však hlavně obchodníkům s dobyt看kem a řezníkům při doprovodu stád a při jejich střežení během noci. Byl velmi oblíben

jako řeznický pes, zejména u řezníků v jižním Německu. Své jméno dostal po městě Rottweil am Neckar, které bylo jakýmsi střediskem obchodu s dobyt看em, a proto v něm byli řezničtí psi velmi hojní. (Najman & Novotný, 1969)

Díky systematickému chovu se rotvajler vyvinul do typově vyváženého psa. Jeho povaha je klidná, ale ostražitá, věrná a velmi chápavá a je také snadno ovladatelný. Jeho fyzický vzhled je robustní, s mocnou postavou a charakteristickou černou a hnědou srstí. Rotvajler je inteligentní a vyžaduje opravdu důsledný výcvik a sociální interakce od mládí, aby se stal vyváženým a spolehlivým společníkem. Později se ukázalo, že má potenciál i jako služební pes, což přispělo k jeho šíření i za hranice Německa. V roce 1910 byl oficiálně uznán jako policejní pes a používá se zejména k ochraně policistů nebo jiných ohrožených osob. Zároveň má velmi dobrý čich, využívá se při vyhledávání drog nebo výbušnin a pomáhá při vyhledávání důkazů na místě činu. Často se také využívá při vyhledávání teroristů, jako eskorta důležitých osob nebo při pátrání v obtížném terénu. (Chlupáči, 2024; Najman & Novotný, 1969)

Rotvajler se postupně stal oblíbeným i v jiných zemích, včetně Česka, kde získává stále více příznivců díky svým vynikajícím vlastnostem.

Obrázek 5 Rotvajler

zdroj: (Chlupáči, 2024)

2.7 Výběr psa pro služební činnost

V rozhovoru pro Český rozhlas Hradec Králové (2018) Jaromír Kyselo uvedl: „Pro základní výkon má každý pes trošičku jiné předpoklady a vždy je to tak, že je něco na úkor něčeho. To znamená, jestliže potřebuji psa na vyhledávání bomb, výbušného systému, musím vědět, že je to stoprocentní výkon toho psa. Klást na něj další požadavky, přidávat mu něco, co by ho mohlo potom při tom výkonu třeba zmást, že by falešně značil, to by byla chyba. Tady jde opravdu o lidské životy a ten výkon musí být stoprocentní. Záleží prostě na předpokladech toho pejska. Některý pes je víc kořistnický, to znamená, že chce víc toho pachatele, u něj jsou na prvním místě ty obranné práce a ty pachové práce pak jdou trošičku do útlumu. Protože ten jeho vzruch je tak silný, že prostě soustředění na tu pachovou stopu už není takové. Naopak zase jsou psi, pro které není ta kořist tak silná. To znamená, že to soustředění na pachové práce, ač vypadají, že jsou jednoduché, že je to přirozenost psa, vyhledávat kořist, nebo vyhledávat pachovou stopu, tak my ho musíme přesvědčit, že nám to musí dělat dobrovolně a rád.“

2.8 Výchova a výcvik služebního psa

Podle Kollera (1953): „Úspěch výchovy mláďete spočívá především v dokonalé péči a ve vytvoření takového prostředí, které je vhodné pro rozvoj jeho pudových reakcí a tím i pro vytvoření některých návyků, které mohou být zdokonalovány a rozšiřovány především výcvikem.“

Výcvik služebního psa, je neodmyslitelnou součástí činnosti policejní kynologie. Výcvik probíhá přibližně od 8. týdne narození štěněte, kdy je předáno od chovatele právě do rukou přiděleného psovoda a probíhá asi do 2. roku psa. Podle Komolého (1963) je výcvik rozdělen do několika časových etap:

Od 1. – 4. měsíce

Provádějí se procházky se štěňaty spolu s fenou, které jsou nejen skvělou příležitostí k fyzickému pohybu, ale také k sociální interakci a učení. Během těchto procházek mohou štěňata sledovat chování své matky a učit se od ní různé dovednosti a chování, jako je například chůze u nohy nebo reakce na povely. Procházky v různém terénu přinášejí štěňatům nové podněty a vjemy, což je podporuje ve vývoji jejich smyslů a koordinace.

Procvičování zájmu o aport je důležitou součástí výchovy štěňat. Trénink spočívá v postupném učení štěněte reagovat na své jméno, vodítko a obojek, což je základním předpokladem pro další výcvik. Nácvik přivolání je klíčovým prvkem bezpečného výcviku, který umožňuje majiteli mít kontrolu nad psem i v nepředvídatelných situacích.

Učení se chůze u nohy na vodítku, která vyžaduje trpělivost a opakování. Štěně se postupně učí chodit po boku svého psovoda bez tahání vodítka nebo odchylky od cesty. Tato dovednost je důležitá nejen pro bezpečnost při procházkách, ale také pro posílení vztahu mezi psem a psovodem.

Rozvíjení zájmu o aport a zájmu na "hadr". Trénink aportu posiluje poslušnost psa a poskytuje mu duševní i fyzickou stimulaci. Rozvíjení zájmu na "hadr" je důležité pro posílení obranných schopností psa a jeho schopnosti chránit svého majitele v případě potenciálního ohrožení. (Sportovní-kynologie, 2010)

Štěně se od chovatele odkupuje v 7. až 8. týdnu věku, tedy ve věku, kdy je štěně samostatné. Procházkou s fenou a obměňování terénu má na starost chovatel. Další výcvikové lekce a výchovu štěněte cvičí psovod. (Sportovní-kynologie, 2010)

Od 5. – 7. měsíce

V tomto období jsou denní procházky pro policejní psy velmi důležité nejen pro fyzickou kondici, ale také pro rozvoj jejich dovedností a adaptaci na různé podmínky. Během procházek si postupně navykají na provoz, což zahrnuje setkávání s cyklisty a auty. Tento proces je klíčový pro to, aby psi získali sebejistotu a klid i v rušném městském prostředí, k čemuž patří i chození na procházku za šera, což je důležité pro rozšíření zkušeností psů a posílení jejich schopnosti pracovat za různých světelných podmínek. Policejní psi musí být připraveni pracovat ve dne i v noci, a proto je důležité, aby se cítili pohodlně a sebejistě i za snížené viditelnosti.

Stálé procvičování aportu je důležitou součástí výcviku policejních psů, neboť tato dovednost je využívána při hledání a přinášení předmětů, včetně důkazů, drog nebo výbušnin. Stejně tak je klíčové trénování stopování stopy, která je asi 10 minut stará a dlouhá 200 metrů, což rozvíjí psi smysly a vytrvalost, což je nezbytné pro úspěšné vyhledávání stopařem.

Pěstování v psovi obranáře je zásadní pro policejní psy, kteří musí být schopni chránit svého vodiče a veřejnost v případě potřeby. Trénink zákusu do pešku nebo do hadru posiluje instinkty psa a jeho schopnost rychlé a efektivní reakce na nebezpečí.

Nácvik základních povelů poslušnosti pro úspěšnou spolupráci mezi psem a jeho vodičem je základem. Policejní psi musí být schopni okamžitě reagovat na povel a jednat podle instrukcí svého vodiče, ať už při záchraně, stopování nebo obraně.

Trénink povelu "štěkej" je užitečný pro kontrolu chování psa a komunikaci mezi psem a vodičem. Výcvik ke štěkání na povel umožňuje vodiči signalizovat psovi, kdy je vhodné štěkat, což může být užitečné nejen v tréninku, ale také při práci na záchraně nebo detekci.

Pes se výcvikem nesmí přetěžovat. Psa výcvik musí bavit, takže neopakujeme pořád dokola s domněním, že čím déle se to pes učí, tím lépe to bude umět. Stačí krátké trénování povelů.

Od 8. – 10. měsíce

Pokračování ve cvičení základní poslušnosti, která je nezbytná pro policejní psy, protože jim poskytuje pevný základ pro úspěšné plnění jejich pracovních úkolů.

Vypracovávání delších stop s lomy je dalším vývojovým stádiem stopování, které je velmi důležité pro rozvoj vytrvalosti a vyhledávacích schopností policejních psů. Tyto stopy jsou obtížnější, protože obsahují různé zlomy, které psi musí překonat, což je posiluje jak fyzicky, tak i mentálně.

V tomto období dochází také k rozlišování vlastních předmětů, které je důležité pro to, aby psi dokázali identifikovat a sledovat specifické předměty při vyhledávání nebo stopování.

Procvičování psa pro zákus na rukáv a nácvik zadržení jsou velmi důležité dovednosti, které patří k dalšímu vývojovému stádiu v oblasti obrany a ochrany. Tyto cvičení posilují jejich schopnost reagovat na hrozby a zadržet podezřelé osoby, dokud není situace pod kontrolou.

Do tohoto období je zařazeno také cvičení, které souvisí s průzkumem terénu, což je další důležitou dovedností služebního psa, která umožňuje policistům identifikovat potenciální nebezpečí nebo najít důkazy na místě činu. Psi, kteří jsou cvičeni k průzkumu terénu, by měli být schopni nalézt a signalizovat svému vodiči libovolné předměty, jež jsou rozházeny na náhodných místech na zemi, což je kolikrát velmi přínosné pro úspěch vyšetřování.

Součástí je také učení návyku psa na střelbu, se kterou se pes může v průběhu služby potkat. Díky cvičením souvisejícím se střelbou se psi učí zůstat klidní a soustředění i v nebezpečných situacích.

Od 11. – 13. měsíce

Mezi další fáze výcviku psa patří vypracování stopy dlouhé až 500 metrů a staré kolem 40 minut, což už bývá náročný úkol, který vyžaduje vytrvalost, koncentraci a spolupráci mezi psem a jeho vodičem. Policejní psi jsou trénováni k tomu, aby byli schopni sledovat stopy i za obtížných podmínek a ve všech typech terénu. Takovéto stopy mohou vést přes různé prostředí a obsahovat různé zlomy, což je prověřuje v jejich schopnosti vyhledávání a stopování.

Mezi další patří také zdokonalování v rozlišování předmětů, což je klíčovou dovedností pro policejní psy, kteří jsou trénováni k identifikaci a signalizaci specifických předmětů, které mohou být důležité pro vyšetřování nebo nalezení důkazů. Tato schopnost umožňuje psům přesně určit cíl jejich pátrání a zamezit zbytečnému ztrácení času.

V tomto období by pes již měl umět správně provedené aportování. Správně provedené aportování znamená rychlou a spolehlivou reakci psa na povel a přesné doručení předmětu vodiči.

Mezi další potřebné dovednosti, jsou odložení vleže a přivolání psa, kdy si pes sedne před psovoda. Odložení vleže se psi učí zejména pro situace, které umožňují policistům udržet kontrolu nad situací a mít psa pod kontrolou. Přivolání je klíčovým povelům pro policejní psy, kteří musí být schopni reagovat na povely svého vodiče i v nepředvídatelných situacích. Uvedení psa do pozice sedání před vodičem je základním prvkem poslušnosti a ukazuje důvěru a respekt mezi psem a jeho vodičem.

Dále se zdokonaluje zadržení a doprovod pachatele. Tato dovednost vyžaduje nejen fyzickou sílu psa, ale také schopnost kontrolovat svého cíle a zachovat klid a kontrolu i v obtížných situacích.

Od 14. – 16. měsíce se výcvik dělí spíše už na úkor toho, jakou bude mít daný pes specializaci, podle těchto specializací se výcvik dělí takto:

Pachové práce

- stopa dlouhá až 800 m a stará max. 1 hodinu
- krátká stopa v rušném prostředí
- rozlišování vlastních předmětů

Poslušnost

- ovladatelnost psa bez vodítka
- základní povely
- aport volný a aport přes překážku
- štěkání na povel
- odmítnutí potravy jak položené či pohozené (trénování neúplatnosti psa)
- lhostejnost k výstřelům

Obrana

- chování psa k člověku, který na psa neútočí
- chování psa při napadení člověka
- průzkum terénu a nalezení věcí v terénu
- vyštěkání pachatele
- ostražitost psa při výslechu
- hlídání a zadržení pachatele

(Sportovní-kynologie, 2010)

2.8.1 Metody výcviku služebního psa

Mechanická metoda

Mechanická metoda výcviku psa se zakládá na používání pouze mechanických podnětů, jako je například fyzický tlak v podobě tahání za vodítko, když pes nedodrží pokyny. Tato metoda může být účinná při rychlém naučení psa konkrétním cvikům a někteří psi si tyto dovednosti pamatují dlouhodobě.

Nicméně používání této metody má své nevýhody. Zaprvé, může narušit důvěru a vztah mezi psem a psovodem, zejména pokud jsou používány příliš tvrdé nebo nepřiměřené metody. Dále není vhodná pro výchovu štěňat, která vyžadují jemnější a pozitivnější přístup k učení. Navíc u cviků, které vyžadují dobrovolnou aktivitu psa, může být tato metoda neúčinná nebo dokonce kontraproduktivní. (Plesanka, 1971)

Metoda chuťově dráždivá

Metoda chuťově dráždivá je založena na používání pamlsků jako silného motivátoru pro psa při výcviku. Tím, že jsou pamlsky používány jako odměna za správné chování, se zvyšuje aktivita psa a posiluje se jeho motivace k učení.

Jednou z výhod této metody je skutečně zvýšená aktivita psa při výcviku. Díky tomu se může pes rychleji naučit požadované dovednosti, a zároveň se posiluje vztah mezi psem a psovodem. (Hartl, 2022)

Nicméně existují i nevýhody spojené s touto metodou. Jednou z nich je, že vybudované návyky mohou být méně pevné, což znamená, že pes může mít tendenci zapomenout na naučené dovednosti, zejména v rušivých podmínkách. Navíc když je pes sytý, může být účinek pamlsků jako odměny mizivý, což může ovlivnit úspěšnost výcviku. (Plesanka, 1971)

Při používání této metody je důležité správně balancovat použití pamlsků jako odměny s jinými formami posílení a motivace, aby byl výcvik co nejefektivnější a aby pes byl schopen provádět naučené dovednosti i v různých prostředích a podmínkách.

Metoda kontrastní

Jde o spojení mechanické a chuťově dráždivé metody výcviku, které využívá kladných stránek obou metod s cílem dosáhnout efektivního a trvalého výsledku. Psovod využívá donucení pomocí mechanických podnětů, jako je například tlak na vodítko nebo tlačení na kohoutek psa, aby psa nasměroval k požadovanému chování. Poté hned po dosažení správného výkonu psa ho odmění pamlskem nebo slovní pochvalou, což posiluje požadované chování. (Cz-pes, 2024)

Tento kontrastní přístup má několik výhod. Zaprvé, umožňuje rychlé a trvalé vybudování požadovaných dovedností u psa. Dále nepřímo podporuje upevnění kontaktu mezi psem a psovodem, protože pes asociuje požadované chování s pozitivními zkušenostmi. Pes, který byl vycvičen touto metodou, je schopen pracovat i za náročných podmínek a v rušivém prostředí, protože má pevně zakotvené naučené dovednosti. (Hrušovský, 1984)

Je důležité, aby psovod měl dostatečnou dovednost a citlivost při používání této metody, aby nedošlo k přílišnému donucení psa nebo k narušení vztahu mezi psem a psovodem. Správné vyvážení mezi použitím donucení a pozitivního posílení je klíčem k úspěchu tohoto přístupu.

Metoda napodobovací

Metoda napodobovací je způsob výcviku, při kterém necvičený pes sleduje a napodobuje chování vycvičeného psa. Tímto způsobem se nový pes učí požadovaným dovednostem prostřednictvím pozorování a následného napodobování chování staršího, již vycvičeného psa. Tato metoda je zejména účinná při výchově štěňat a u začínajících psů. (Plesanka, 1971)

Příklady cvičení pomocí napodobovací metody zahrnují trénink na překážky, štěkání na příkaz, posilování obranyschopnosti psů v kruhu, výcvik kousání do ochranného rukávu nebo peška a trénink sledování a vyhledávání skrytých osob.

Tato metoda má několik výhod. Zaprvé, mladší pes se učí přirozeným způsobem, sledováním a napodobováním staršího psa, což může být velmi efektivní a motivující. Zadruhé, učení prostřednictvím napodobování může posílit vztah mezi psem a psovodem, protože pes se učí od svého společníka a vytváří se tak vzájemné pouto.

Nicméně je důležité, aby vycvičený pes byl vhodným vzorem a měl správné chování, které chceme novému psovi předat. Kvalitní a pevný vztah mezi starším a mladším psem je základem pro úspěšnou implementaci této metody.

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit všeobecnou znalost a názor odborné či laické veřejnosti na policejní kynologii a její přínos pro společnost.

3.2 Dílčí cíle

- Prozkoumat a zhodnotit současnou úroveň znalostí a názorů odborné i laické veřejnosti na téma policejní kynologie prostřednictvím provedení dotazníkového šetření.
- Získat odpovědi z dotazníkového šetření a vyhodnotit, jaký význam a míru důležitosti veřejnost přikládá policejní kynologii v kontextu efektivity práce policie.

4 METODIKA

4.1 Výzkumný soubor

Průzkum byl vytvořen za pomoci webových stránek Survio (survio.com) Ačkoliv je tento program pro některé své funkce placený, vyhodnotil jsem jej jako nejvhodnější pro toto šetření. Z možných předplatných bylo využito předplatné MINI, které určité vylepšené funkce obsahuje (např. logické přeskokování otázek). Dotazník byl rozeslán do několika skupin na sociálních sítích, kde byl veřejně přístupný pro všechny zájemce. Celkově se podařilo nasbírat 190 respondentů.

4.2 Metody sběru dat

Pro sběr dat byla zvolena metoda dotazníkového šetření, která se zabývá zjištěním všeobecné znalosti a názorů jednotlivých, ať už laických, nebo odborných respondentů. Průzkum byl prováděn anonymní formou online a probíhal v měsíci květnu roku 2024. Dotazník celkově obsahoval 17 otázek (8 otevřených otázek a 9 otázek, kdy respondenti vybírali z jedné, či více odpovědí). Z toho byly 2 otázky cílené na respondenta, jednalo se o otázky 1 a 2, které se týkaly pohlaví a věku respondenta. Zbytek otázek byl zaměřen na základní znalost a názor k danému tématu.

4.3 Zpracování dat

Po nasbírání dostatečného množství odpovědí od respondentů jsem průzkum ukončil a na základě jednotlivých odpovědí na otázky jsem celé dotazníkové šetření vyhodnotil. Jednotlivé odpovědi na otázky jsem znázornil grafy nebo slovně.

5 VÝSLEDKY

Celkově dotazníkové šetření k bakalářské práci navštívilo v elektronické formě 375 lidí z široké veřejnosti, z toho však pouze 190 respondentů dotazník vyplnilo až do samotného závěru, což je 51 % všech zúčastněných. Celková úspěšnost dotazníku byla tedy 51 %.

5.1 Výsledky jednotlivě

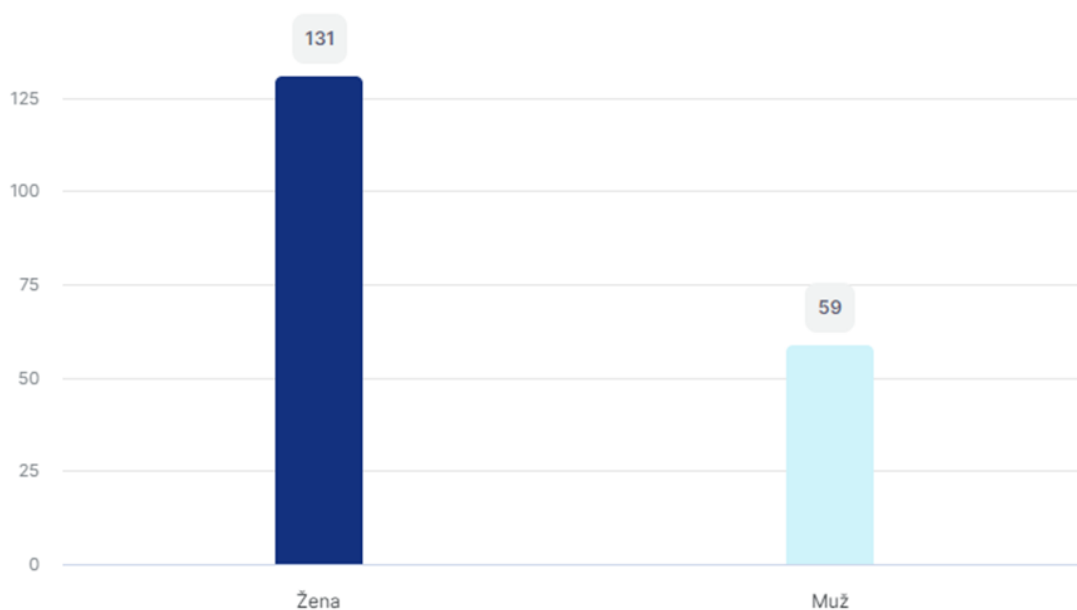
- Otázka 1

Pohlaví respondentů

První otázka dotazníku se zaměřila na pohlaví jednotlivých respondentů. Celkově měly ve výzkumu převahu zejména ženy, kterých se zúčastnilo 131, což obnáší 69 % z celkového počtu respondentů, mužů tedy bylo podstatně méně, a to 59, tedy 31 %.

Graf 1

Určení pohlaví respondentů

- Otázka 2

Věk respondentů

Druhá otázka průzkumu byla vedena jako otevřená otázka. Odpovědi jsem pečlivě prostudoval a podle nich jsem vymezil určité věkové kategorie. Nejvíce se na výzkumu podíleli respondenti, kteří byli ve věkovém rozmezí 16-37 let a jejich celkový počet byl 93 (49 %), což může být způsobeno právě tím, že se tato věková kategorie častěji vyskytuje na sociálních sítích. Další věkové rozmezí bylo 38-53 let. Respondentů v tomto věkovém rozmezí bylo 54 (28 %). Poslední věkové rozmezí jsem definoval jako 54 let a více, takových respondentů se zúčastnilo 43 (23 %).

- Otázka 3

Víte, čím se policejní kynologie zabývá?

Třetí otázka průzkumu byla vedena jako otevřená otázka. Z odpovědí vyplývá, že 87 %, tedy 165 respondentů, dokáže správně určit, čím se policejní kynologie zabývá. Každý z těchto respondentů měl nějak ve své odpovědi zakomponovaného psa. Nejčastějšími odpověďmi byly: „Zabývá se výcvikem a výchovou služebních psů.“ „Zabývá se studiem a výcvikem služebních psů.“ „Jsou to psovodi.“ Zbýlých 13 %, tedy 25 respondentů, nedokázalo říct vůbec, čím se policejní kynologie zabývá.

- Otázka 4

Dokážete říct, k jakým činnostem se používají psi u policie?

Čtvrtá otázka průzkumu pojednávala o tom, aby respondenti dle svého uvážení napsali, co si představují pod činností policejních psů, tedy k čemu se policejní kynologie používá v praxi. Šlo o otázku otevřenou. Za správnou odpověď jsem považoval responzi, kde byla alespoň jedna nebo více správně uvedených činností, kterou se policejní kynologie zabývá. Objevovaly se však i odpovědi typu ano, nebo, nevím. Proto jsem odpovědi rozdělil do tří skupin. První skupina obsahovala 10 (5 %) odpovědí, kdy respondent nedokázal určit, k jakým činnostem se služební psi používají. Další skupina obsahovala 179 (94,5 %) odpovědí, které obsahovaly alespoň jednu nebo více správně uvedených činností. Zejména šlo o odpovědi typu „vyhledávání stop, vyhledávání výbušnin, vyhledávání drog, hlídání majetku, ochrana osob, při pátrání po pohřešovaných osobách“ a další. Třetí skupina obsahovala pouze 1 (0,5 %) odpověď, kdy respondent nedokázal zmínit ani jednu z činností. Z prostudování jednotlivých odpovědí vyplývá, že jsou v této oblasti respondenti dobře informovaní, kdy správně zmínit jednu nebo více činností dokázalo 179 (94,5 %) respondentů. Z pečlivě prozkoumaných výsledků dále vyplynulo, že respondenti dokázali zmínit v průměru 3 správné činnosti, ke kterým se služební psi používají. Vyzdvihnout bych chtěl odpovědi 34 respondentů, kteří správně určili 4 činnosti, dále 7 respondentů, jež určili 5 činností a pouze 1 responze obsahovala 6 správných činností. Tyto odpovědi se dají považovat za vědomostně nadprůměrné, protože respondenti dokázali určit 4 a více správných činností.

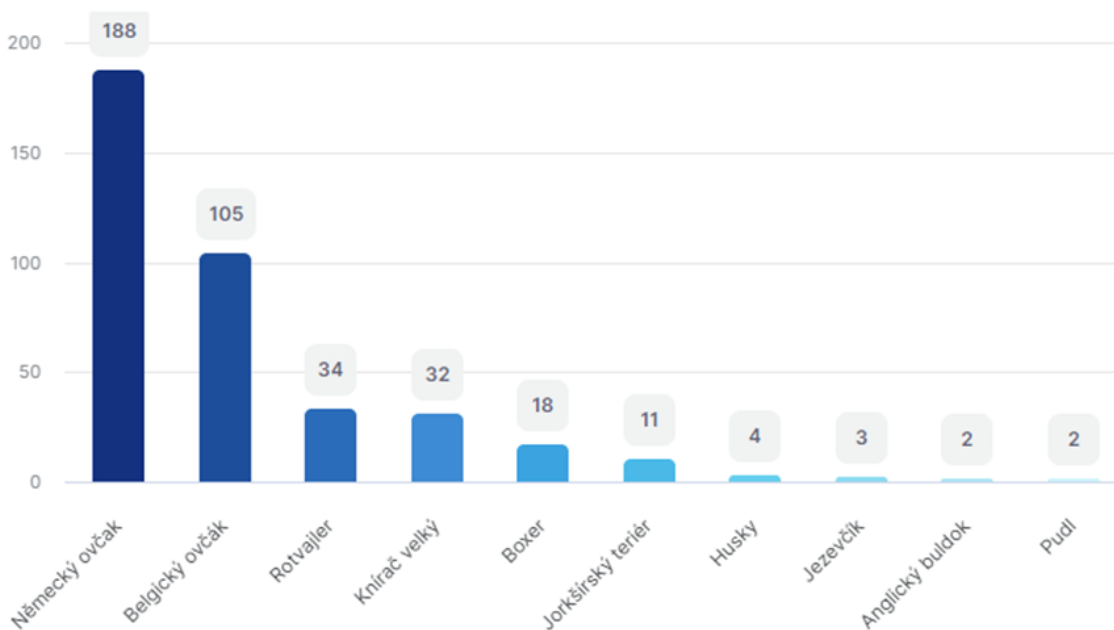
- Otázka 5

Víte, jaká plemena jsou používána u Policie ČR?

Jednalo se o otázku, která měla zjistit, zda respondenti ví, jací psi se u policie využívají nejčastěji. Otázka obsahovala celkem 8 odpovědí, kdy měli respondenti možnost vybrat více možností. Podle mého očekávání byl nejčastěji označován německý ovčák, o kterém mají lidé zřejmě největší povědomí. Německého ovčáka označilo 188 (99 %) respondentů, druhým nejvíce označovaným psem byl belgický ovčák, který měl 105 (55 %) responzí, třetí místo obsadil rotvajler 34 (18 %) responzí, čtvrté místo obsadil knírač velký s počtem 32 (17 %) responzí a poslední uznatelnou možností byl boxer, který měl 18 (9 %) responzí. Dále se mezi odpověďmi překvapivě objevil i jorkšírský teriér se ziskem 11 (6 %) hlasů, který mezi nejčastější plemena užívaná u policie určitě nepatří. Podle grafu 2 mají respondenti největší povědomí o německém ovčákov, který je správnou odpovědí a je vůbec nejčastěji používaným plemenem u Policie ČR, dále často správně vzpomínali i belgického ovčáka a o něco méně pak knírače velkého, rotvajlera a boxera. Vyzdvihnout bych chtěl odpovědi 22 respondentů, kteří byli schopni správně označit 4 a více používaných plemen u Policie ČR a z tohoto počtu pouze 2 respondenti dokázali správně určit všechna plemena.

Graf 2

Nejčastěji používaná plemena psů u Policie ČR

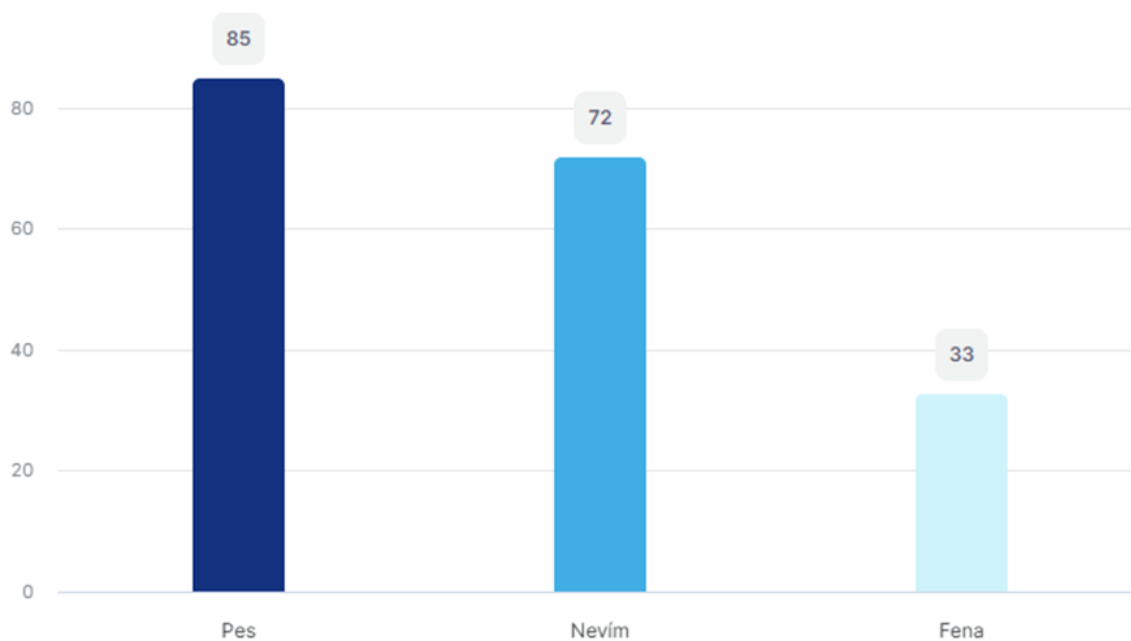
- Otázka 6

Víte, jaké pohlaví psa se u policie používá častěji?

Otázka obsahovala 3 odpovědi, kdy měli respondenti pouze jednu možnost k výběru. Dotazoval jsem se, zda ví, jaké pohlaví psa se u policie používá častěji. Ačkoliv by se tato otázka mohla zdát pro některé jako zřejmá záležitost, odpovědi byly poměrně vyrovnané. Nejvíce označovanou odpovědí se stal „pes“, který měl 85 (45 %) responzí, druhé bylo nevím s 72 (38 %) responzemi a nejméně volenou odpovědí pak byla „fena“ s 33 (17 %) responzemi. Pokud respondent vybral u této otázky odpověď „pes“, byl přesměrován na otázku 7, pokud jeho odpověď byla jiná, byl přesměrován na otázku 8.

Graf 3

Nejčastěji používané pohlaví u psů Policie ČR

- Otázka 7

Věděli byste proč?

Tato otázka byla pro ty respondenty, kteří v předchozí odpovědi vybrali odpověď „pes“, a měla zjistit, zda ti, kteří tak odpověděli, vědí, proč tomu tak je. Celkově na otázku odpovídalo 85 respondentů, říci však, proč právě „pes“, dokázalo 54 (63,5 %) respondentů a až na jinou formulaci se všichni shodli na stejném důvodu a tím byl: „Pes nehárá a je tvrdší povahy.“ Zbytek respondentů – tedy 31 (37,5 %), vůbec nedokázalo určit, proč tomu tak je. Podle výsledků z této otázky vyplývá, že znalosti respondentů toho, které pohlaví se u policie používá častěji, nejsou příliš dobré, protože správně určit psa (samce), jako častěji používané pohlaví u policie a k tomu přidat důvod, proč tomu tak je, dokázalo pouze 54 (28 %) respondentů ze 190.

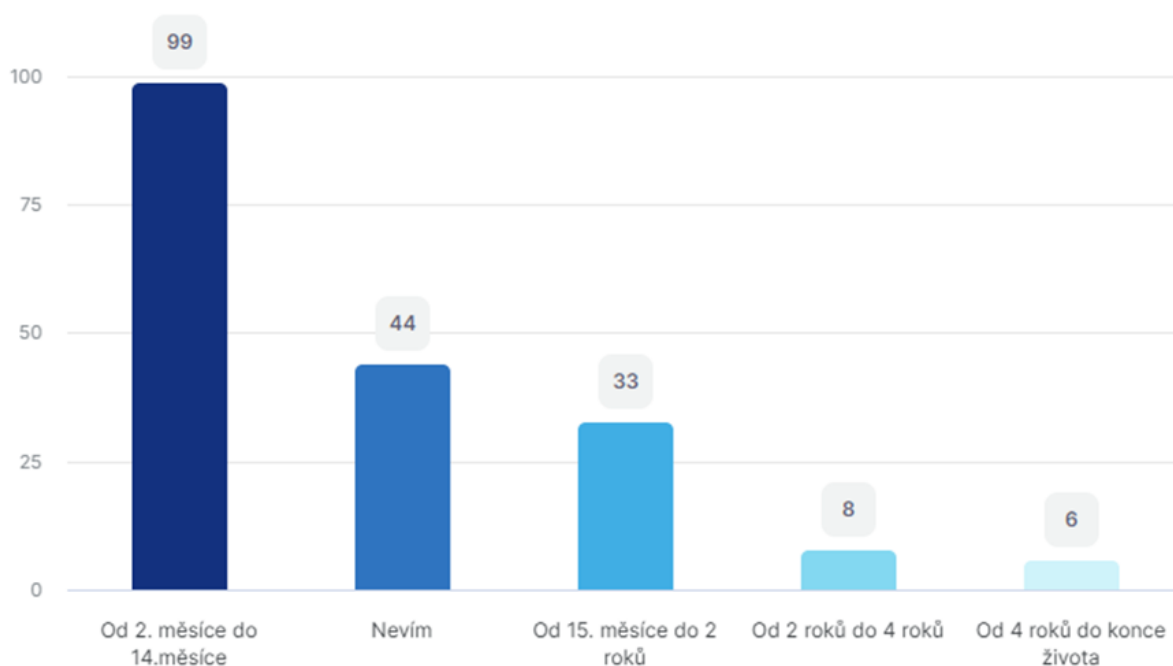
- Otázka 8

Víte, od kdy je služební pes cvičen?

Tato otázka měla zjistit, zda respondenti ví, jaké je nejvhodnější období pro výcvik psa. Otázka se skládala z 5 odpovědí a povolen byl výběr pouze jedné možnosti. U této otázky se respondenti podle očekávání rozdělili do všech pěti odpovědí, kdy nejvíc vybranou byla odpověď „od 2. měsíce do 14. měsíce“, která měla 99 (53 %) responzí, a tato odpověď byla správná. Druhá nejvíce označovaná odpověď byla „nevím“ s 44 (23 %) responzemi, poté „od 15. měsíce do 2 roků“ s 33 (17 %) responzemi a nejméně označovanými byly odpovědi „od 2 roků do 4 roků“ a „od 4 roků do konce života“, které měly dohromady 14 responzí (7 %). Z výsledků (graf 4) vyplývá, že respondenti nejsou příliš informovaní o tom, které období je pro výcvik služebního psa nejvhodnější, protože správně dokázalo odpověď pouze 99 (53 %) respondentů.

Graf 4

Nejvhodnější období pro cvičení služebního psa

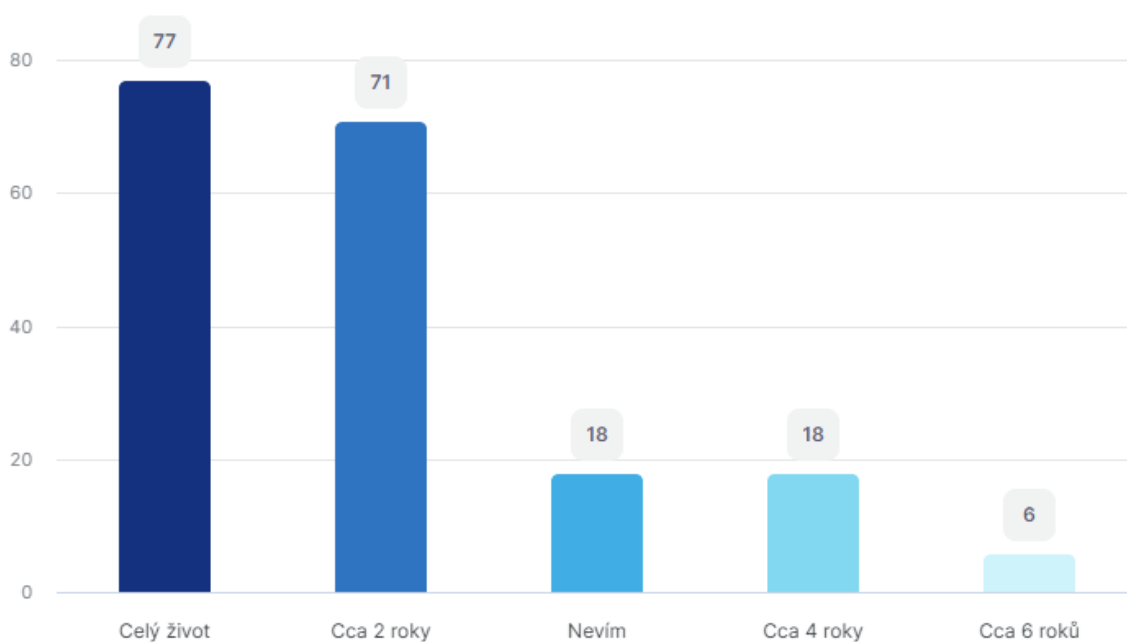
- Otázka 9

Jak dlouho si myslíte, že je služební pes cvičen?

Šlo o otázku, kdy měli respondenti odpovědět, od kdy je služební pes cvičen. Respondenti měli opět na výběr z 5 možností a měli opět pouze jeden možný výběr. U této otázky lze považovat za správné hned dvě odpovědi a těmi jsou odpovědi „celý život“, kterou vybralo 77 (41 %) respondentů a odpověď „cca 2 roky“, jež označilo 71 respondentů (37 %). Nebyly to ale odpovědi jediné. Dále respondenti shodným počtem označení vybrali i odpovědi „nevím“ a „cca 4 roky“, kdy každá z odpovědí měla 18 (9,5 %) responzí a poslední byla odpověď „cca 6 roků“, která měla pouhých 6 (3 %) responzí. Z výsledků lze usoudit, že znalosti velké většiny respondentů (148) v této kategorii jsou dobré.

Graf 5

Jak dlouho se služební pes cvičí

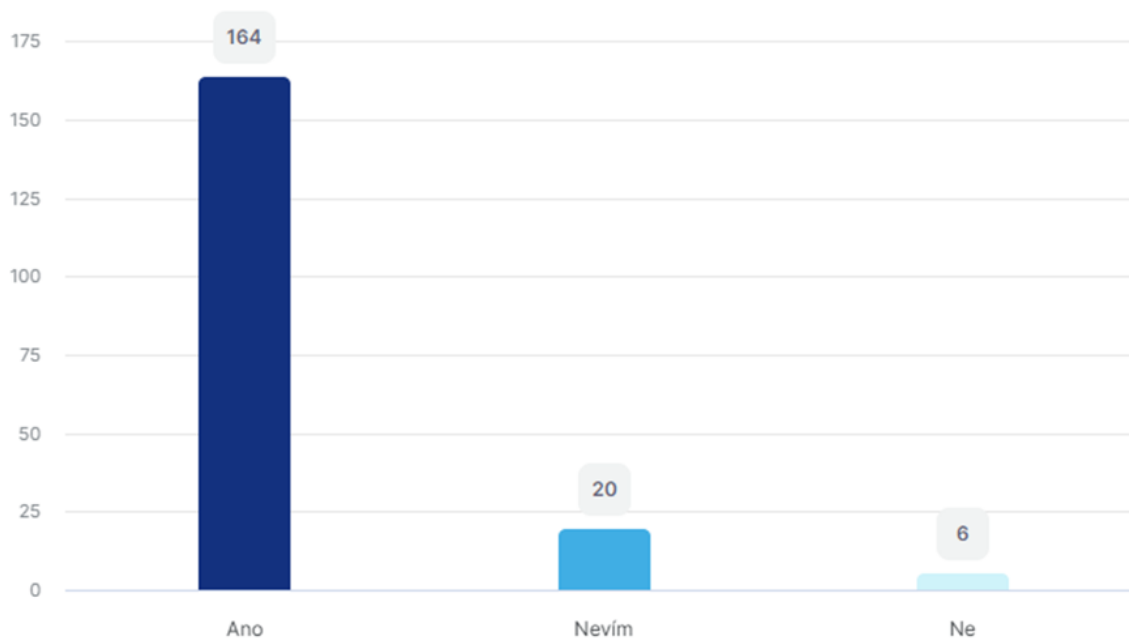
- Otázka 10

Může psa nějak ovlivnit věk ve vykonávání služební činnosti?

Otázka spočívala zejména v tom, zda respondenti ví, jestli může věk nějakým způsobem ovlivnit služebního psa v jeho činnosti. Jednalo se o otázku, která měla na výběr ze tří odpovědí a respondent mohl vybrat pouze jednu. Podle výsledků šlo téměř o jednoznačnou záležitost, kdy nejvíce responzí měla odpověď „ano“ 164 (87 %) a ti respondenti, kteří tak odpověděli, byli odkázáni na další otázku, tedy otázku 11. Ostatní respondenti, kteří označili jinou odpověď, byli přesměrováni na otázku 12. „Nevím“ mělo 20 (10 %) responzí a „ne“ 6 (3 %). Z výsledků (graf 6) lze usoudit, že podle respondentů věk psa může ovlivnit kvalitu jeho odváděného výkonu.

Graf 6

Charakteristika, zda psa dokáže ovlivnit věk

- Otázka 11

Proč si to myslíte?

Jde o navazující otázku, zda dokáže věk nějak ovlivnit služebního psa ve vykonávání jeho činnosti. Šlo o otevřenou otázku, kdy se 164 respondentů rozdělilo svými responzemi do třech skupin. První skupinou byla skupina nejobsáhlejší, činila 93 (57 %) responzí a shodovala se zejména na tom, že jej může ovlivnit z hlediska zdravotního stavu (kondice, fyzický stav, ochabnutí svalů). Další skupina, která činila 61 (37 %) responzí se shodovala v odpovědi se ztrátou vjemových smyslů a poslední skupina 10 (6 %), nedokázala své tvrzení nijak vysvětlit. Podle prostudovaných odpovědí jsem zjistil, že celkově 154 (94 %) respondentů bere jako problém s přicházejícím věkem zpravidla zhoršení zdravotního a fyzického stavu psa nebo oslabení či ztrátu jeho vjemových smyslů.

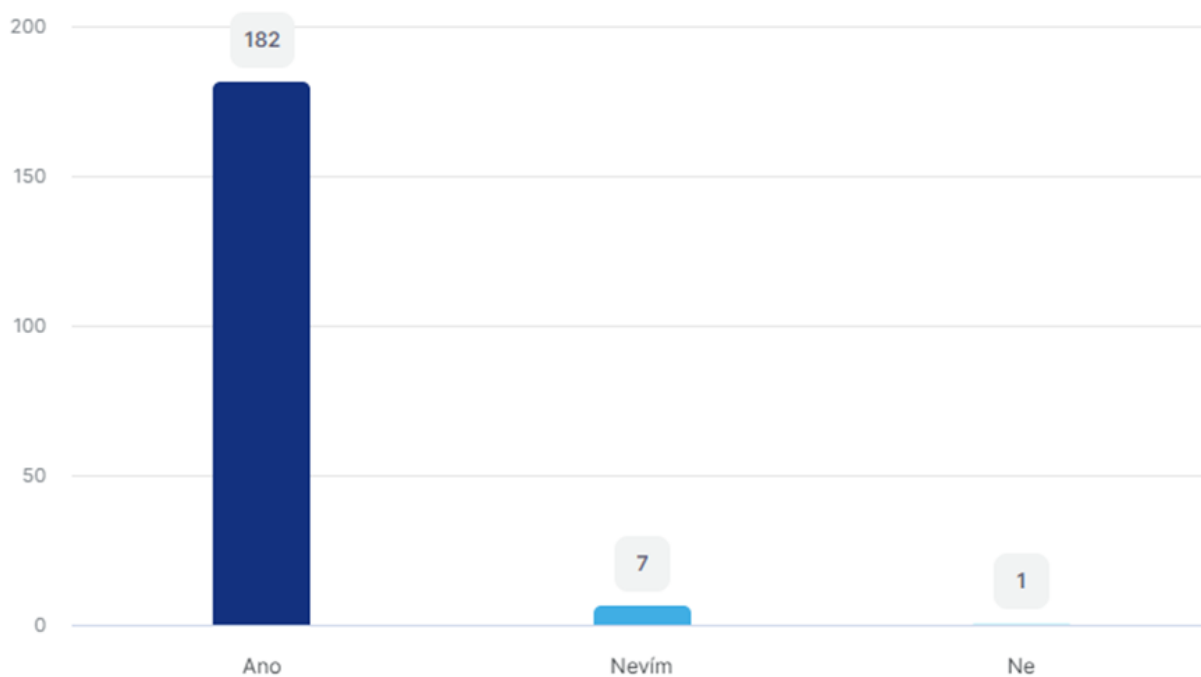
- Otázka 12

Myslíte, že služební psi dokáží zvýšit efektivitu činnosti policie?

Šlo o otázku, která se dotazovala respondentů, zda služební psi dokáží zvýšit efektivitu činnosti policie. Otázka měla tři možné odpovědi, z toho však respondent mohl vybrat pouze jednu. Jednalo se v podstatě o jednoznačnou záležitost, kdy „ano“ mělo 182 responzí, což je 96 % ze všech odpovědí. „Nevím“ označilo 7 (3,5 %) respondentů a „ne“ označil pouhý 1 (0,5 %) respondent. Pokud respondent odpověděl na otázku „ano“, byl přesměrován na otázku 13, pokud odpověděl jinak, pokračoval otázkou 14. Podle jednoznačných výsledků z grafu lze usoudit, že respondenti považují služební psy z hlediska efektivitu činnosti policejního sboru za velmi důležité.

Graf 7

Charakteristika, zda služební pes dokáže zvýšit efektivitu policie

- Otázka 13

Jakým způsobem?

Tato otázka měla za úkol zjistit, jakým způsobem dokáží služební psi ovlivnit efektivitu policejní činnosti, šlo o otevřenou otázku a odpovídalo na ni celkově 182 respondentů. Vzhledem k tomu, že odpovědi byly významově podobné, ale jinak napsané, rozdělil jsem si tyto odpovědi do tří skupin. První skupina obsahovala 118 (65 %) responzí, kdy se respondenti shodli, že pes zvládne to, co člověk ne. Nejčastější odpovědi byly: „Využití citlivosti psích smyslů, že psů jde mnohdy větší respekt než z lidí, dostanou se na místa, kde lidi ne a další.“ Druhá skupina odpovědí, která činí 52 (29 %) responzí, zmiňovala zvýšení efektivity jako takové. Nejčastějšími odpověďmi byly: „Zrychlí vyšetřování, rychlost, vytrvalost, houževnatost a další.“ Poslední skupina čítá pouhých 12 (6 %) responzí, kdy respondenti nedokázali říci, jakým způsobem služební psi ovlivňují služební činnost. Na základě těchto výsledků lze říct, že se 170 (94 %) respondentů svou odpovědí shodlo na názoru, že fyzické vlastnosti psa nebo jeho vjemové smysly výrazně přispívají k rychlosti řešení případů a zvyšují tak efektivitu činnosti policie.

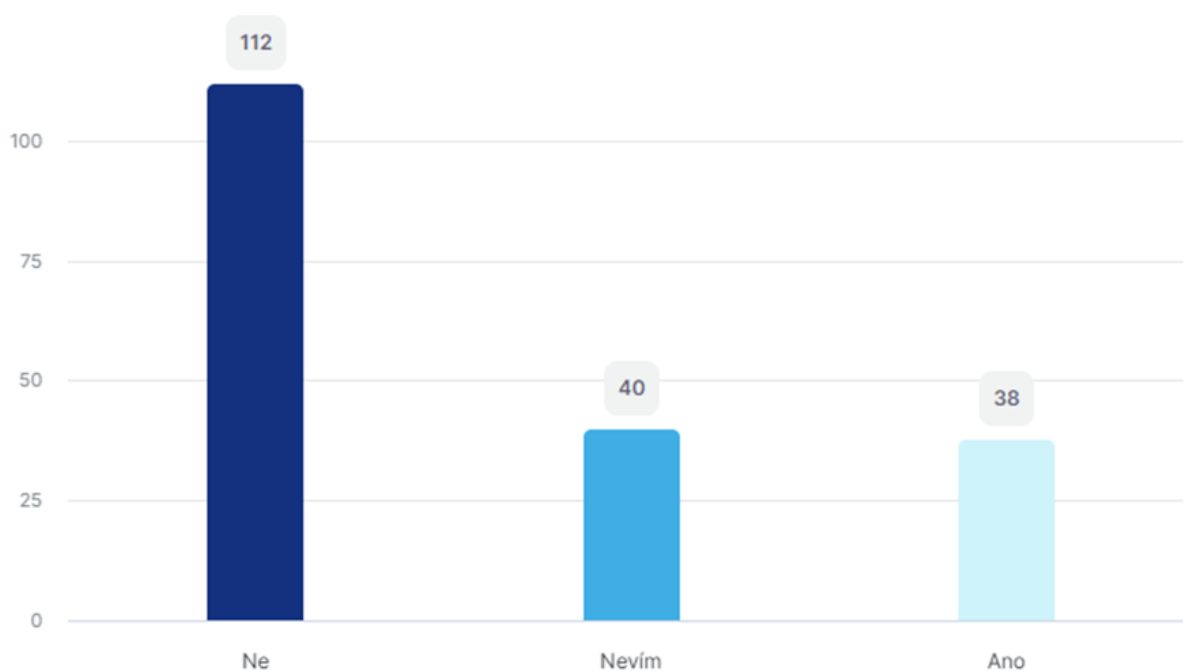
- Otázka 14

Myslíte, že činnost služebních psů může nahradit moderní technologie? (v případech, jako např. pátrání po pohřešované osobě, detekce výbušnin atd.)

Tato otázka byla položena se záměrem zjistit od respondentů, zda si myslí, jestli služební psi dokáží nahradit moderní technologie. Otázka měla na výběr ze tří odpovědí a respondent mohl vybrat pouze jednu z nich. Pokud označil „ne“, byl přesměrován na otázku 15, pokud odpověděl jinak, pokračoval až otázkou 16. Nejvíce responzí měla odpověď „ne“ 112 (59 %), následovala možnost „nevím“, která nasbírala 40 (21 %) responzí, a nakonec byla odpověď „ano“, která byla označena 38 (20 %) hlasy. Za správnou odpověď se dala považovat varianta „ano“ i „ne“. Z grafu vyplývá, že si velká většina respondentů myslí, že psa nahradit nelze, ale našli se i tací, kteří se přiklání spíše na stranu moderních technologií.

Graf 8

Charakteristika, zda psa dokáže nahradit moderní technologie

- Otázka 15

Proč si to myslíte?

Tato otázka byla doplňující k otázce předešlé. Odpovídalo na ni 112 respondentů a měla za úkol zjistit, proč si lidé myslí, že moderní technologie nedokážou nahradit služebního psa. Šlo o otevřenou otázku, která přímo neměla definovanou odpověď. Odpovědi respondentů jsem rozdělil do tří skupin. Jedna skupina, která zahrnovala 84 respondentů (76 %), měla nad ostatními velkou převahu a shodovala se v tom, že psí smysly nelze nahradit. Mezi nejčastější odpovědi patřilo: „Žádná technologie nemůže nahradit živého tvora, technologie nikdy nenahradí instinkt, technologie nemá smysly.“ Do druhé skupiny, která zahrnovala 18 respondentů (16 %), jsem zařadil odpovědi, které zmiňovaly pouze částečné nahrazení služebních psů. Poslední skupina, která zahrnovala 10 respondentů (8 %), nedokázala napsat, proč si to myslí. Po prostudování jednotlivých odpovědí jsem usoudil, že většina respondentů stále více věří policejním psům než moderním technologiím.

- Otázka 16

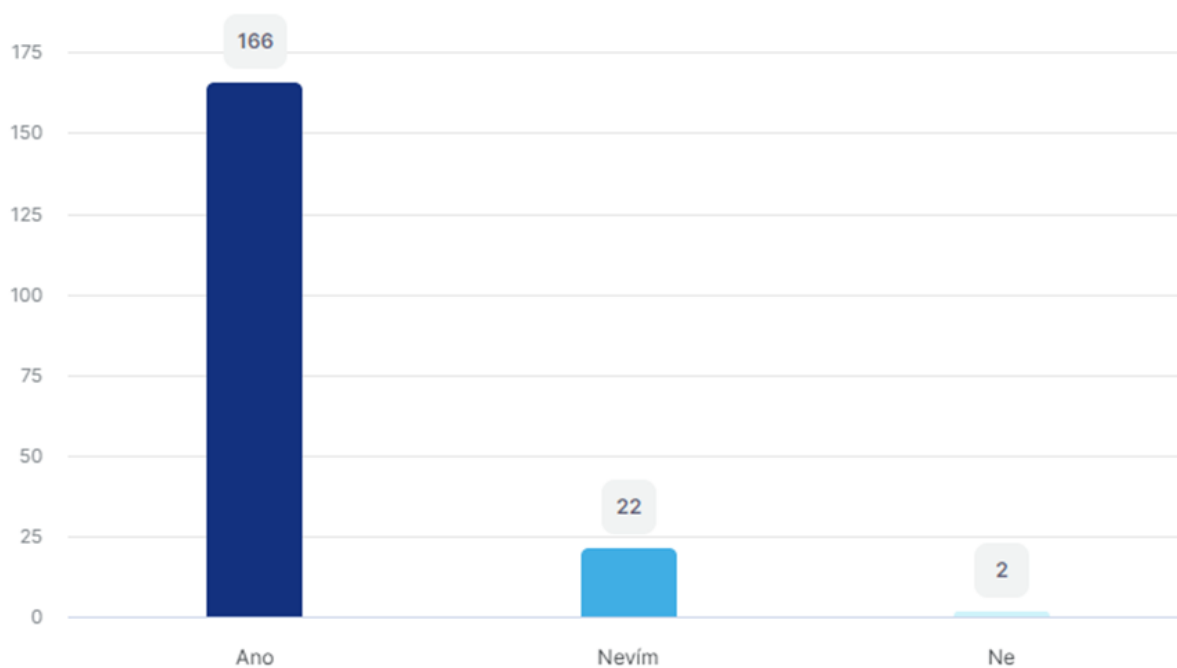
Myslíte, že je policejní kynologie přínosná pro společnost?

Jde o poslední otázku, kde měli respondenti možnost vybrat jednu ze tří odpovědí. Pokud respondent na tuto otázku odpověděl „ano“, byl přesunut k otázce 17. Pokud odpověděl „ne“ nebo „nevím“, dotazník pro něj touto otázkou skončil. Celkem „ano“ získalo 166 (87 %) odpovědí, „nevím“ 22 (12 %) odpovědí a „ne“ získalo pouhé 2 (1 %) odpovědi.

Podle výsledků šlo o poměrně jednoznačnou záležitost, která prokazuje, že respondenti považují policejní kynologii za velmi důležitou.

Graf 9

Přínos policejní kynologie pro společnost

- Otázka 17

Proč si to myslíte?

Tato otázka byla doplňující a měla za úkol zjistit, z jakého důvodu si respondenti myslí, že je policejní kynologie přínosná pro společnost. Šlo o otevřenou otázku, na kterou odpovídalo celkem 166 respondentů. U této otázky se nacházelo spoustu rozličných názorů, po pečlivém prostudování jednotlivých odpovědí byly nejčastěji zmiňovány tyto:

- Napomáhá policii
- Zefektivňuje práci policie, což se přímo odráží ve vztahu ke společnosti
- Zlepšuje kvalitu služeb
- Vše, co nějakým způsobem pomáhá je užitečné pro společnost
- Větší bezpečnost
- Napomáhá činnosti policie, a tak i k veřejnému pořádku

Objevila se i odpověď typu nevím, ale ta v tomto případě měla velmi malé zastoupení, a to pouhých 5 respnzií. Z odpovědí na tuto otázku jsem vyvodil, že respondenti považují policejní kynologii za důležitou součást policejního sboru a také ji pokládají za velmi přínosnou pro společnost, protože napomáhá činnosti policie, zlepšuje efektivitu a kvalitu služeb, a tak napomáhá i k veřejnému pořádku.

5.2 Celkové výsledky

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zjistit všeobecnou znalost a názor odborné či laické veřejnosti na policejní kynologii a její přínos pro společnost. Výsledky získaných odpovědí ukázaly, že znalosti laické i odborné veřejnosti o policejní kynologii, včetně jejího zaměření, využití služebních psů a nejčastěji používaných plemen u Policie ČR, jsou nadprůměrné. Úspěšnost odpovědí se pohybovala kolem 90 %, přičemž nejlépe respondenti odpovídali na otázku týkající se nejčastěji používaných plemen, kde správnou odpověď označilo 99 % respondentů.

U otázek vyžadujících hlubší znalosti kynologie úspěšnost odpovědí mírně klesla, pohybujíc se mezi 45 % až 80 %. Největší problémy měli respondenti s otázkami týkajícími se vhodného věku pro začátek výcviku (53 % správných odpovědí) a častěji používaného pohlaví psa (45 % správných odpovědí). I přes tyto obtíže lze všeobecné znalosti respondentů považovat za dostačující.

Podle názoru respondentů policejní kynologie hraje nezastupitelnou roli v zajišťování bezpečnosti a pořádku, přičemž dobře vycvičení služební psi jsou považováni za důležitý a neocenitelný prostředek pro efektivní plnění různých policejních úkolů, což potvrzuje jejich zásadní význam pro společnost.

Na základě těchto zjištění lze konstatovat, že cíle bakalářské práce byly naplněny, neboť poskytly pohled na úroveň znalostí a názorů veřejnosti na policejní kynologii a potvrdily její významný přínos pro společnost.

6 DISKUSE

V diskuzi bych chtěl navrhnout možnosti, jak prohloubit pohled na tematiku mé bakalářské práce a zlepšit tak její kvalitu. Jednou z oblastí, kde by bylo možné dosáhnout lepších výsledků, je oslovení odbornějších skupin lidí. Zahrnutí specialistů z oblasti kynologie by mohlo přinést hlubší a podrobnější vhled do problematiky policejní kynologie a jejího přínosu pro společnost.

Zlepšení by mohlo být dosaženo také úpravou metodologie dotazování. Například použití různých formátů dotazníků (např. online vs. osobní dotazování) nebo rozšíření dotazníku o kvalitativní otázky by mohlo poskytnout hlubší vhled do názorů a zkušeností respondentů.

Dalším faktorem, který by mohl vést k přesnějším výsledkům, je zvýšení počtu respondentů. Rozšíření vzorku dotazovaných osob by mohlo poskytnout reprezentativnější pohled na obecné znalosti a názory veřejnosti i odborníků. Zvýšení počtu účastníků by také mohlo eliminovat případné statistické odchylky a přinést spolehlivější data pro analýzu.

Pro další zkoumání by mohlo být zajímavým aspektem zjištění, jaký by mohl být vliv médií na vnímání policejních psů. Analýza toho, jak jsou policejní psi prezentováni v médiích a jak to ovlivňuje veřejné mínění, by mohla poskytnout cenné informace. Pro další rozšíření poznání by bylo užitečné také provést mezinárodní srovnání policejní kynologie. Zkoumání, jak se využití policejních psů liší v různých zemích a jaký to má vliv na jejich efektivitu a vnímání veřejnosti, by mohlo taktéž nabídnout cenné poznatky.

7 ZÁVĚRY

Bakalářská práce se zabývá policejní kynologií a jejím přínosem pro společnost. Hlavním cílem této práce bylo zjistit, jaké má laická veřejnost znalosti v oblasti již zmíněné policejní kynologie a jestli tento druh policejní činnosti považuje za přínosnou pro společnost.

Práce začíná úvodní kapitolou, která vymezuje základní pojmy a přináší přehled o původu psa, včetně procesu domestikace. Následuje část věnovaná policejní kynologii, kde je definována a charakterizována, a obsahuje také srovnání tradiční kynologie s moderními technologiemi. Historická kapitola pak mapuje vývoj kynologie obecně a zaměřuje se na historii policejní kynologie na území ČR, je zde pak navázáno i na současný stav policejní kynologie na našem území.

V další části práce je uveden přehled nejčastěji používaných plemen služebních psů u Policie ČR, přičemž jsou tato plemena detailně popsána. Jedná se o německého ovčáka, boxera, knírače velkého a rotvajlera. Závěrečné kapitoly se zaměřují na proces výběru psů pro služební účely a podrobně rozebírají metody jejich výcviku.

Praktickou část jsem realizoval pomocí dotazníkové šetření, které bylo dostupné pro širokou veřejnost. Dotazník byl svými otázkami zaměřen zejména na obecnou znalost policejní kynologie, ale také na názor, zda je policejní kynologie přínosná pro společnost.

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zjistit všeobecnou znalost a názor odborné či laické veřejnosti na policejní kynologii a její přínos pro společnost.

Ze získaných odpovědí vyplynulo, že znalosti laické i odborné veřejnosti o tom, čím se policejní kynologie zabývá, k jakým činnostem se používají služební psi a jaká plemena se nejčastěji užívají u Policie ČR, jsou až nadprůměrné. Úspěšnost odpovědí se v tomto případě pohybovala vždy kolem 90 %. Nejlépe respondenti odpovídali na otázku, která se týkala nejčastěji používaných plemen, kdy správnou odpověď dokázalo označit 99 % respondentů. U otázek, které vyžadovaly hlubší znalosti kynologie, úspěšnost odpovědí mírně klesla a pohybovala se mezi 45 % až 80 %. Nejhůře respondenti odpovídali na otázku, která se týkala vhodného věku pro začátek výcviku, kde odpovědělo pouze 53 % respondentů správně, a u otázky s častěji používaným pohlavím psa, u které dokázalo správně odpovědět 45 % respondentů. I tak se ale všeobecné znalosti respondentů tohoto výzkumu dají považovat jako dostačující.

Podle názoru respondentů policejní kynologie hraje nezastupitelnou roli v zajišťování bezpečnosti a pořádku a dobře vycvičení služební psi jsou důležitým a neocenitelným prostředkem pro efektivní plnění různých policejních úkolů, což potvrzuje jejich zásadní význam pro společnost.

8 SOUHRN

Tato bakalářská práce se zabývá rozsáhlým přehledem kynologie a jejím významem pro společnost, zejména v oblasti policejní činnosti. Struktura teoretické části je následující:

Začíná úvodní kapitolou, která vymezuje základní pojmy a přináší přehled o původu psa, včetně procesu domestikace.

Následuje část věnovaná policejní kynologii, kde je definována a charakterizována. Je zde také srovnání tradiční kynologie s moderními technologiemi.

Historická kapitola mapuje vývoj kynologie obecně a podrobně se zaměřuje na historii policejní kynologie na území ČR.

Další část se věnuje současnému stavu policejní kynologie v ČR, popisuje chovné stanice a výcviková střediska Policie ČR.

Práce pokračuje přehledem nejčastěji využívaných plemen služebních psů u Policie ČR, kde jsou podrobně popsána plemena jako německý ovčák, boxer, knírač velký a rotvajler.

Závěrečné kapitoly se zabývají procesem výběru psů pro služební činnost a metodami jejich výcviku, které jsou detailně rozebrány.

Celkově tato práce poskytuje ucelený pohled na význam kynologie pro policejní činnost, zmiňuje její historický vývoj, současné praktiky a specifické metody výcviku, které přispívají k efektivnímu využití služebních psů v policii.

Praktická část se věnuje dotazníkovému šetření, jež mělo za cíl zjistit všeobecnou znalost a názor, ať už od odborné, či laické veřejnosti, na policejní kynologii a její přínos pro společnost. Byly zde vyobrazeny také výsledky, které byly znázorněny buďto slovně, nebo grafem.

9 SUMMARY

This bachelor's thesis provides a comprehensive overview of cynology and its significance for society, particularly in the context of police work. The structure of the thesis is as follows:

It begins with an introductory chapter defining basic terms and presenting an overview of the origin of dogs, including the domestication process.

The following section focuses on police cynology, providing its definition and characteristics. It also compares traditional cynology with modern technologies used in police work.

The historical chapter maps the development of cynology in general and specifically focuses on the history of police cynology in the Czech Republic.

Another section is dedicated to the current state of police cynology in the Czech Republic, describing police breeding stations and training centers.

The thesis continues with an overview of the most commonly used breeds of police dogs in the Czech Republic, with detailed descriptions of breeds such as the German Shepherd, Boxer, Giant Schnauzer, and Rottweiler.

The final chapters address the process of selecting dogs for service work and the methods of their training, which are thoroughly analyzed.

Overall, this thesis provides a comprehensive view of the importance of cynology for police work, highlighting its historical development, current practices, and specific training methods that contribute to the effective use of service dogs in the police force.

The practical part focuses on a survey aimed at determining the general knowledge and opinion of both experts and the general public on police dog handling and its benefits for society. The results were presented either verbally or graphically.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Caras, R. A. (1999). *Zvířata, která změnila člověka: historie prolínání životů zvířat a lidí* (přeložil Michal PROKOP, autor úvodu J. Moussaieff MASSON). Rybka Publishers.
- Cz-pes (2024) *Fyziologie vyšší nervové činnosti psa*. Retrieved from: <https://www.cz-pes.cz/literatura-ucebnice-tvnc.php>
- Český rozhlas Hradec Králové (2018) *Policejní kynolog si bere práci domů. Výcvik a péče o čtyřnohého partáka pokračuje neustále*. Retrieved from: <https://hradec.rozhlas.cz/policejni-kynolog-si-bere-praci-domu-vycvik-a-pece-o-ctyrnoheho-partaka-7612762>
- Hartl, K. (1979). *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena*. Naše vojsko.
- Hartl, K. (2022). *Výchova a výcvik psa: služební a pracovní plemena*. Naše vojsko.
- Hrušovský, J. (1984). *Pes a jeho výcvik*. Naše vojsko.
- Chlupáči (2024). *Psí plemena, která jsou oblíbená jako služební psi* Retrieved From: <https://www.chlupaci.cz/magazin-psi-plemena/psi-plemena--ktera-jsou-oblibena-jako-sluzebni-psi/>
- Koller, J. (1953). *Kynologická příručka*. Naše vojsko.
- Komolý, A. (1963). *Výcvik služebního psa*. Naše vojsko.
- Miklósi, Á., Faragó, T., Fugazza, C., Gácsi, M., Kubinyi, E., Pongrácz, P., & Topál, J. (2019). *Pes* (přeložila Kateřina TEODOSIJEVOVÁ). Euromedia Group.
- Najman, J., & Novotný, J. (1969) *Atlas plemen psů*. Státní zemědělské nakladatelství Praha
- Plesanka, J. (1971). Prozatímní učebnice o výchově a výcviku služebního psa ve Veřejné bezpečnosti: Fyziologie vyšší nervové činnosti psa. Retrieved From: <https://www.cz-pes.cz/literatura-ucebnice-tvnc.php>
- Pokyn policejního prezidenta ze dne 8. července 2014, kterým se upravuje činnost služební kynologie [interní materiál Policie ČR]
- Policie ČR (2024). *Odbor služební kynologie a hipologie*. Retrieved from: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-sluzebni-kynologie-a-hipologie-904727.aspx>
- Právní prostor (2022). *Služební pes a jeho využití v policejní praxi*. Retrieved from: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/sluzebni-pes-jeho-vyuziti-v-policejni-praxi#note-5>
- Rulc, J. (2010). *Dějiny služební kynologie: Historický vývoj a vznik četnické a policejní kynologie, jakož i kynologie ostatních ozbrojených sborů na území našeho státu*. CanisTR.

Rulc, J., Štaudinger, J., & Nevolný, P. (2014). *Dějiny československé služební kynologie: vznik a historický vývoj četnické a policejní kynologie, jakož i ostatní služební kynologie na území Československa*. CanisTR.

Sportovní-kynologie (2010). *Plán výcviku služebního psa*. Retrieved from: <https://www.sportovni-kynologie.cz/vycvik-psa/vychova-stenete/plan-vycviku-sluzebniho-psa/>

Straus, J., Vavera, F. & kolektiv. (2012). *Dějiny kriminalistiky*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Tureček, J. & kolektiv. (2008). *Policejní technika*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii ČR (2008) <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

11 PŘÍLOHY

Dotazník:

Dobrý den, věnujte prosím 5-10 minut svého volného času vyplněním mého dotazníku k bakalářské práci na téma Policejní kynologie a její přínos pro společnost, vše probíhá anonymně.

1. Pohlaví

- Muž
- Žena

2. Věk

otevřená otázka

3. Víte, čím se policejní kynologie zabývá?

otevřená otázka

4. Dokážete říct, k jakým činnostem se používají psi u policie?

otevřená otázka

5. Víte, jaká plemena jsou používána u Policie ČR?

- Německý ovčák
- Husky
- Knírač velký
- Jezevčík
- Rotvajler
- Jorkšírský teriér
- Boxer
- Pudl
- Belgický ovčák
- Anglický buldok

6. Víte, jaké pohlaví psa se u policie používá častěji?

- Fena
- Pes
- Nevím

7. Věděli byste proč?

otevřená otázka

8. Víte, od kdy je služební pes cvičen?

- Od 2. měsíce do 14.měsíce
- Od 15. měsíce do 2 roků
- Od 2 roků do 4 roků
- Od 4 roků do konce života
- Nevím

9. Jak dlouho si myslíte, že je služební pes cvičen?

- Cca 2 roky
- Cca 4 roky
- Cca 6 roků
- Celý život
- Nevím

10. Může psa nějak ovlivnit věk ve vykonávání služební činnosti?

- Ano
- Ne
- Nevím

11. Proč si to myslíte?

otevřená otázka

12. Myslíte, že služební psi dokáží zvýšit efektivitu činnosti policie?

- Ano
- Ne
- Nevím

13. Jakým způsobem?

otevřená otázka

14. Myslíte, že činnost služebních psů může nahradit moderní technologie? (v případech, jako např. pátrání po pohřešované osobě, detekce výbušnin, atd.)

- Ano
- Ne
- Nevím

15. Proč si to myslíte?

otevřená otázka

16. Myslíte, že je policejní kynologie přínosná pro společnost?

- Ano

- Ne
- Nevím

17. Proč si to myslíte?

otevřená otázka